Ч. 78 (14.910). Львів, неділя 10. квітня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Я АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ювилей 950-ліття Хрещення.

(ТОРЖЕСТВА З ТОЇ НАГОДИ).

Преосвященний Єпископат Галицької Церковної Провінції, зібраний на Конференції у Львові дня 23. грудня 1937. року, рішив торжественно святкувати 950-літній Ювилей Хрещення наших предків у 1938. році та видати з тої нагоди спільне Пастирське Послання.

Заки Послання буде написане й одобрене Єпископами, Митрополичий Ординаріят подає до відома Всечесному Духовенству й Вірним те рішення Єпископів. У звязку з тим утворився у Львові Комітет під головством Президента Ґенерального Інституту Католицької Акції п. д-ра Маркіяна Дзеровича. Комітет доложить усіх заходів, щоб торжества такого світлого й рідкого Ювилею принесли народові якнайбільший хосен.

Поручаючи Духовенству й Вірним праці Комітету, Митрополичий Ординаріят взиває так підготовити ювилейні торжества, щоб у них якнайглибше передати народові свідомість великої Божої благодати, якою є належати до Христової Католицької Церкви, в якій наші предки охрестилися, та свідомість усіх правд віри, що відносяться до тої Церкви і до св. діла помирення Церков, або, як кажуть, зєдинення — унії, завершеної на Фльорентійському Соборі й відновленої у нас Берестейським Собором.

Митрополичий Ординаріят дуже поручає Всечесному Духовенству в усіх Службах Божих випрошувати з неба потрібні для цілого народу ласки для утвердження його у св. вірі, збереження його у св. Божій благодаті й духовного поступу у християнському католицькому житті.

Від Митрополичого Ординаріяту
† АНДРЕЙ, Митрополит.

Львів, дня 1. березня 1938.

Розміри уряд. кольонізації в тернопільському воєвідстві.

З днем 15. квітня ц. р. воєвідський уряд у Тернополі приступив до дальшої реалізації великого кольонізаційного пляну. Про розміри цього пляну свідчить найкраще великий конкурс, що його розписав воєвідський уряд у Тернополі на день 4. ц. м., на будову 190 будинків і 129 криниць.

Нові господарства кольоністів величиною від 5 до 7 га повстануть у числі: 27 в мастку **Вербовець** пов. Теребовля; 30 у мастку **Колодрібка** пов. Заліщики; 61 у мастку **Личківці** пов. Копичинці; 26 у мастку **Залісся** пов. Чортків; 20 у мастку **Будилів** пов. Бережани і 26 у мастку **Броди** пов. Броди. Згідо з кокурсом будинки для кольоністів мають вибудувати до 30. вересня ц. р. Достава матеріялів, потрібних до будови, назначена на час від 15. квітня до 30. червня ц. р.

(„Всхуд".)

Даляліє творить новий французький уряд.

Після засідання сенату Блюм скликав в годині 18.30 засідання ради міністрів, в год. 19.45 цілий уряд подався до димісії.

Вечором през. Лебрен приняв предсідників сенату й парляменту, а накінець провідника радикалів Даляліє та поручив йому місію творити новий уряд.

В год. 23.10 Даляліє вийшов із президентської палати і заявив, що піднявся місії та сподіється утворити новий кабінет до неділі рано, не зважаючи на всі трудноші.

Перед плебісцитом у справі аншлюсу.

Як відомо, в неділю 10. ц. м. відбудеться в цілій Німеччині разом з Австрією плебісцит у справі аншлюсу. З тої нагоди Відень святочно прибраний. Появилися приписи у звязку зі завтрішніми маніфестаціями — м. ін. не вільно кидати цвітів на самоходи

„Під одним дахом".

Львів, 9. квітня 1938.

У довоєнній Галичині фраза „под єдним дахем" мала своє окреме національно-політичне значіння у політичній, церковній, шкільній і господарській ділянці. Суто політичне значіння того вислову виявилося вже у перших початках конституційного життя у 1848 р. як однодушна змагання галицьких поляків недопустити до поділу Галичини на дві окремі австрійські провінції — українську зі Львовом на сході і польську з Краковом на заході — та зберігти за всяку ціну одноцілість Галичини під польською зверхністю. Тут залишилось усе „під одним дахом" аж до останніх хвилин іствування цісарської Австрії.

Подібна напрямна політика галицьких поляків була й у церковній ділянці. А саме змагала вона до того, щоб держати кураталю над греко-кат. Церквою, її духовенством і вірними і зробити з неї один із посередніх засобів польських національних впливів. Тут знову зродився тип „ґенте рутенус — націоне польонус", що у своїй остаточній послідовности мав довести до переходу цілої маси греко-католицьких вірних у польський національний табор. Цю саму мету мав і окремий чисто польський монаший чин оо. Воскресенців, створений у Франції на польській політичній післялистопадовій еміграції в половині 19. ст. з окремим монастирем у Львові та інтернатом для перевиховання української греко-кат. інтеліґентської молоді у польському національному дусі. До того самого змагала у своїх основах і реформа чину оо. Василіян, яку доручено польським єзуїтам. Обі реформи, започатковані у 80-их роках мин. століття — полякам не повелися. Греко-кат. Церква в Галичині зберігла свою цілковиту незалежність, ба щобільше, її духовенство дало найактивніших діячів, що заслужились для нашого національного відродження і скріплення.

Ідеї „під одним дахом" не здійснили галицькі поляки й у шкільній та виховній царині. Не помогли тут і польські шкільні закони, ні така впливова установа як краєва шкільна рада з явними часто польонізаційними тенденціями. Зовнішньою, фізичною ознакою того періоду історії польсько-українських відносин, що іствує ще й досі, є великий будинок при колишньому добромильському тракті (теперішньої назви не знаю) в Перемишлі для двох окремих державних гімназій — польської і української — відданий до вжитку осінню 1894 р., коли галицьким намісником і президентом краєвої шкільної ради був відомий зі своєї системи правління і галицьких виборів — граф. Казимир Бадені. Він то заявив, що саме той будинок мав символізувати ідею „співжиття", — на ділі — ідею дальшої повної зверхности поляків над нами.

Вже найменше вдалося змістити „під спільним дахом" економічне життя, хоч і тут були безперервні спроби поляків підчинити собі невідкличнo і цю ділянку. На доказ цього можнаб

навести неодно з історії наших важніших станових і економічних установ, як Сільський Господар, Дністер, Земельний Банк Гіпотечний і Українська Щадниця.

Очевидно, давні мрії і заходи галицьких поляків, чи взагалі поляків, що проявлялися в доповнній Галичині впихати наше життя під один дах, чи у дальшій стадії взагалі його нівелювати, віджили у сучасній Польщі зі здвоєною силою. Знаний вислів зперед 1924 р. проф. Стан. Грабського, що за 25 років українців у Польщі цілковито не буде. Цей вислів одного з найвизначніших керманичів польського походу проти нас не здійснився і в його здійснення не вірить сьогодні і сам його автор. А всеж не перевелися спроби зліквідувати українство, як політичний чинник та взагалі як окрему особливість і до нині, а веде їх на галицькому терені Комітет Порозуміння польських суспільних організацій у Львові і то у всіх ділянках, про які згадано више, де провідну ролю грають такі наші „приятелі", як проф. Ст. Грабський, проф. Ромер і пос. Война Войцеховський. (Останні Загальні Збори тієї організації ніби ввели деякі зміни — побачимо, наскільки зміниться на ділі антиукраїнський характер Комітету Порозуміння).

Те, що ми у наших відносинах з поляками в Галичині переживаємо вже від цілого ряду поколінь, переживає Волинь, Холмщина і Полісся, щойно у першому поколінні. Українські етнографічні землі на захід від Буга і на північ від Припяти поляки признали відразу тереном „тутешнім", на якому українству не вільно проявлятись в ніяких ворганізованих формах. Очевидно, що і там воно не завмирає. Жаль тільки, що воно — не маючи змоги виявлятись у легальних національних формах, — силою реакції виявляється у симпатіях до червоної Москви, та Сталіна, що приймає вже навіть масовий характер. Яка користь з такої політики для держави — нічого казати: чи треба пригадувати, що Волинь і Полісся це прикордонні смуги?!

На Волині все таки трохи інакше. Великий національний український моноліт, розмірно більше національно освідомлений, як землі за Бугом, чи Припяттю, з живою ще традицією наших найновіших державницьких змагань, став досвідним тереном специфічної політики польських рішальних кругів. Після численних змін в особах волинських воєводів, що урядували там коротко, при чому кожний з них репрезентував інакший політичний світогляд, чи іншу польську політичну партію, настала там деяка стабілізація у методиці праці польського уряду. Ініціятором і виконавцем її був воєвода Юзевський, колишній віцеміністр внутрішніх справ Української Народньої Республики, що втішався окремим довір'ям пок. марш. Пілсудського.

Від десяти років урядує п. Юзевський на Волині. Мав він на меті створити окремий реґіон зі задержанням українських етнографічних питоменностей, але з цілковитим відмежуванням від сусідньої Галичини. З натуралізованої придніпрянської політичної еміграції створив віддану собі політичну групу, впливаючи активно на персональний склад волинської парляментарної репрезентації і користуючись її поміччю у здійснюванні своїх намірів у волинських українських масах. Остаточно ця група оформилась в істнуюче Волинське Українське Обєднання, що своїми аспіраціями і практичною роботою не виходила поза межі волинського воєвідства. Основна політична концепція воєводи Юзевського зводилась до старої галицько-польської концепції „під одним дахом".

І цю політичну рецепту п. Юзевський послідовно здійснював. В цілости зліквідовано тамошне українське вселюдне шкільництво і виховання молоді ведеться „під одним дахом" у буквальному розумінні. Зліквідовано теж адміністраційними засобами окремі українські освітні, господарські і кооперативні організації, творючи в їх місце утраквістичні польсько-українські установи, по суті польські, бо зправила під польською кермою. Православній Церкві залишили деяку свободу, а волинський режім до деякої міри кокетував навіть українізаційний курс в церковній ділянці. При цьому воєвода Юзевський не переводив насильної польонізації і не бавився в новочасного місіонаря, що старається навертати православних українців на римо-католиків. Назагал поступав він оглядно, не провокуючи української більшости надто різкими виступами, навпаки, заявляючи при святочних нагодах свої платонічні симпатії для абстрактного українства. Ціллю такої тактики зробити з волинських українців державних польських патріотів, що їм полишено православну віру й українську мову, а позатим з питомого національного ідіому нічого більше.

Такий курс знаходив деякий резонанс серед гуртка місцевої польської, здебільша не бюрократичної і не військової, інтелігенції типу сенатора Волошиновського, що й переводив в життя господарські пляни п. Юзевського та здійснював його рецепту „під одним дахом". Але той курс не припав до вподоби польській бюрократії і польському римо-кат. духовенству, яка фактично у майже сто відсотках має світогляд краківського „Курерка" та у значній мірі належить до вшехпольського табору. Пристав до тої групи і військовий чинник. Воєвода Юзевський зі своїм гуртком та своєю дотеперішньою десятилітньою політикою залишались щораз більше осторонь нового польського наскрізь націоналістичного курсу, що вважав їх за свого роду зрадників польських інтересів.

І цей курс сьогодні на Волині горою. Ні воєвода Юзевський, ні сен. Волошиновський чи гурток старших поміркованих польських громадян, в дійсности не керує вже більше волинським життям. Назрівають великі зміни на Волині, які можуть найти резонанс і на українській стороні. Замісць звороту в сторону українців, як це диктує і зовнішня і внутрішня ситуація Польщі, йде різкий протиукраїнський наступ. Без сумніву скріпиться наступ і на православну Церкву. Вказують на це Гриньки і заповідь навернути до року 350.000 православних українців на римо-католицтво та влучити їх до польського народу. Зокрема прикордонна смуга у широких розмірах має мати польський національний характер.

Рецепту „під одним дахом" залишили на Волині на боці. Має бути один дах — але тільки для поляків.

Я певний, що ті спроби наступаючого польського націоналізму на Волині не вдадуться. Зроблять тільки одно — створять величезну прірву між поляками й українцями та останніх зближать до галицьких українців, що може бути й початком деякої ревізії дотеперішньої нашої політичної тактики. Велика загроза, що організується проти нас, вимагає для відпору спільних зусиль і спільного фронту!

Д-р Степан Баран.

Еспанський червоний уряд утікає.

З БАРСЕЛЬОНИ ДО АЛІКАНТЕ.

Як виходить з найновіших вісток із Барсельони, еспанський червоний уряд перенесе свій осідок не до Валенсії, лиш до Аліканте.

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР ПІДПИШУТЬ 19. КВІТНЯ?

Як довідується аґенція АТЕ, анґльо-італійський договір мають святочно підписати в Римі 19. ц. м.

Єгипетський посол у Римі візьме участь у кінцевій частині переговорів, щоби парафувати ті постанови договору, які торкаються Єгипту.

Унормування німецько-чеських взаємин.

Прага, 7. квітня 1938.

Делеґація віденських робітників при кінці минулого місяця відвідала Німеччину, де оглядала фабрику друкарських машин. Коли віденські робітники з захопленням зупинилися біля одної модерної, ротаційної машини, директор фабрики їм сказав: „Ось, бачите, цю машину — її зробили для Праги, для часопису „Чеське Слово". Треба надіятися, що цією машиною друкуватимуть обективні відомости про Німеччину. Я сам судетський німець і добре знаю, як чехи поводяться з судетськими німцями, які не мають ніяких прав." Видавництво „Мелянтрих", що видає ґазету „Чеське Слово" й багато інших часописів, умістило у своїх часописах відкритий лист до згаданого директора. В цьому листі видавництво пише, що „наші часописи містять про Німеччину тільки такі відомости, щодо яких редакція переконана, що вони обективні та правдиві"... Що-ж торкається безправности німців у Чехословаччині, то у листі пишеться: „Є тільки дві країни на цілому світі, де німці мають усі громадські права. Це — Злучені Держави Північної Америки й Чехословаччина. Є єдина країна у цілому світі, де німці можуть свобідно, згідно з пропорційною системою, вибирати своїх заступників до самоуправи і до законодатних тіл. Це — Чехословаччина. У нас німці можуть свобідно вживати своєї мови, посилати своїх дітей до німецьких шкіл, видавати свої німецькі часописи, орґанізувати свої німецькі політичні партії, свої професійні орґанізації. Спеціяльно для них зорганізована німецька радіова авдиція. На чехів і словаків припадає одна висока школа на 2 міл. громадян. На німецьких громадян припадає одна висока школа на 1 міліон. Наші німці мають свої, державою субвенціоновані театри й т. п." Лист кінчиться: „Машина, про яку ви говорили, друкуватиме тільки обективні відомости про Німеччину. Річ тільки в тому, щоб всі у вас однаково обективно говорили і писали про наші справи, то певно знайдемо вже шлях до доброго сусідства та льояльних господарських взаємин між нашими державами."

Це ілюстрація, що до деякої міри може характеризувати чесько-німецькі сусідські взаємини. Що-ж торкається німецько-чеських взаємовідносин у нутрі Чехословаччини, то голова ради міністрів д-р Годжа у недавній своїй заяві найбільше місця присвятив чехословацькій меншинній політиці. У цій заяві сказав він, що появиться меншинний статут, а торкаючись чесько-німецьких взаємин, підкреслив, що згода з судетськими німцями можлива тільки в рямцях конституції.

У пятницю минулого тижня голова ради міністрів приняв представників парляментарного клюбу судето-німецької партії для інформаційних розмов.

Генляйн, провідник судето-німецької партії, заявив закордонним кореспондентам, що не хоче зміни чехословацьких кордонів. Таким чином виходить, що судето-німецький ... став на ґрунті чехословацької державности. Представники судето-німецької партії, ... найчисленнішої партії в ЧСР, покищо ... висловлюють своїх домагань. Тільки заступник Генляйна, посол Франк у четвер минулого ...

нр, на вічу у Літомержіцах заявив: „Маємо декілька домагань, які можна зараз виконати, як напр. амнестія. Маємо деякі домагання, які треба виконати перед тим, заки приступимо до переговорів про засадничі речі, і маємо ще домагання, які у свій час проголосимо Европі і світові." На цьому вічу посол Франк також торкнувся рямців конституції: „Нам, німцям в 1938. р. вже не йде про те, щоб починати довгі й широкі дискусії про ріжні справи, вміщені у конституції. Заявляю, що як не можна буде задовольнити нас, німців, на підставі конституції, то чехословацьку конституцію треба буде поширити, — а як буде треба, то й змінити"...

Як розглядати справу німецько-чеської нормалізації обективно, порівнюючи чехословацьку меншинну політику з політикою інших держав, що мають численніші „меншини" (кілька міліонів!), то треба признати, що Чехословаччина намагається сповнювати свої обовязки у відношенні до меншин, особливо до німецької, і дала їй такі широкі права, як ніяка інша меншинна держава. І треба підкреслити, що не завжди робила це під натиском іззовні.

Що-ж торкається вирішення німецької справи у Чехословаччині, то її певно вирішать так, щоб справедливість цього вирішення була очевидна для світової опінії та щоби не можна було знайти ніякої притоки до конфліктів.

М. О—вич.

Назустріч волинській весні.

Репортаж.

(Писане у вагоні).

Варшава-Замостя, кінець березня 1938.

Варшавська весна пахне волинським теплим вітром, а варшавські балакуни взяли на густу кангу своїх рухливих язиків Волинь, країну дивну і незнану, бунтарську і ліниву, чарівну і багату.

Журналісти, публіцисти, повістярі, поети, артисти, езуїти, купці і промисловці, спекулянти та залюблені пошлюбні пари говорять нині про Волинь, як про таємне ельдорадо, де можна згинути від гайдамацьких куль або знайти засібну жіночку з волами, десятинками та царськими пятирубльовками... Або — вести важку „місійну" працю для навертання перехрещуваних душ, або закласти крамничку із чисто-народовими товарами, або... „ех, взагалі!"

„Волинь — це наші Атени" — говорять згорблені і молоді доктори в бібліотеках...

„Волинь і східні креси завжди можуть дати нам людей волевих і сталевих" — кажуть патріоти...

„Волинь покрие цілу Польщу битими шляхами зі своїх каменоломів, Волинь через Полісся повезе у Клайпеду золоту пшеницю, Волинь — базальти, Волинь — каоліт, Волинь — кераміка. Волинь — пане, ви собі не уявляєте, що моглаб Волинь, якби не теє, якби не той...

— Якби не?...

— Якби не той, вибачте, Юзефський, б. український міністр, погромник польської державної ідеї на Волині...

Такі розмови напереміну із „найновшим шлягером": „Чи тутай мешка панна Агнешка?" вислухують щоденно стіни каварень у столиці Польщі, яка у двацятім році свого існування почала панічно і поважно вірити, що деякі панове воєводи мають намір замінити деякі провінції на власну, окрему, чужоплемінну... латифундію. Легенда, якщо не вияснять її у закордонній пресі, має у нас дужий помах крил.

ХТО ЗНАЄ ДОБРЕ СЬГОДНІШНЮ ВОЛИНЬ?

А властиво хто знає добре сьогоднішню Волинь? Цікавоб знати, хто?

Може пан Прушинський, а може пані Домбровська, а може добродій д-р Назарук, а може ксьондз-пробощ із Лановець (недалечко Гриньок), а може врешті хтось із послів з ВУО?

Читаємо репортажі, статті, фейлетони, начерки і нариси, спогади й полеміки, авангардові вірші та високопарні еремінди. Колиб усіх шановних авторів „волинської тематики" поставити на педестали, можнаб зробити калейдоскопний парлямент з людей „чину і доброї волі".

Однак не всі панове автори волинських „сензаційних" дописів сидять на постументах слави, парляменту чи амбіції.

Про більшість з них послухайте:

Один „спеціяльний волинський кореспондент" одного грошевитого й крикливого щоденника у Варшаві, сидить там на Раковецькій вулиці у ятці з мясом, чи пак у мясарні (він касієр, отже спеціяліст від: „каса приймає") і у хвилинах особистої потреби на тонких серветах із бібули пише „чуда" про... волинську дійсність (по 12 сотиків за рядок).

Одна пресимпатична і „талановита панна" з торговельної заслуженої інституції, не бачивши ніколи навіть Буга, — пише шпаркі, громові, овіяні таким дивним запахом волинських гречок, репортажі знад Гориня і Стиру.

Один мій знайомий журналіст з Познаня віддавна чваниться, що так як він потрапить відчувати душу „волиньскего хлопа", не потрапить правдоподібно, ніхто...

— Бо Волинь, не пан, говорить мені моя сусідка з ві-за-ві, карміную́чи уста в купе ваго-

ФЕЛІЦІТА СІГЕР.

Перстень.

Старий генерал защукався, коли звернувся до своїх знайомих, що збиралися раз на тиждень у пиварні: „А таки мої панове...." Раз на тиждень зібрані залюбки оповідали веселі та жахливі історії. Генерал почав:

„А таки є між небом і землею більше див, ніж ви можете собі уявити своїм простим людським розумом. Я старий чоловік і ніхто не може мене посуджувати, що я безцільно вигадую. Я був вояком і звик дивитися спокійно смерти в очі. А проте, коли я пригадаю собі одну ніч, одну жінку, що кохала свого чоловіка і то так, як тільки людина південної вдачі може кохати, а що нам не завсіди легко зрозуміти. Попросту здригаюся на той спомин. А перстень..."

Генерал обірвав речення. Очі всіх глянули на золотий перстень генерала, що не був жонатий. Світло лямпи впало на золото і блиснуло, як від крови.

— Так, цей перстень. Я не можу його стягнути з пальця. Я мусів би його дати розрізати...

Уся його кремезна постать, якби легенько затремтіла.

— Але розрізати його то значилоб те саме, що перервати нитку свого життя. Не тому, щоб я лякався смерти, але я не міг би цього зробити, бо це перстень померлої особи, покійниці, що проти моєї волі зі мною повінчалася. А я маю ще стільки пошани для її почувань... Та ви мене, мої приятелі, розумієте... Здається, що тепер прийшла черга на мене оповісти якусь історію і я оповім вам про перстень пані Джіовавні.

Приявні насторожилися. Генерал потягнув трохи пива, запалив нервово папіроску і почав:

— Було це в 1916 р. Ми зробили довший перехід і втомлені почали розташовуватися. Мій малий відділ заняв італійський замок графа Джіованні. Коли мені показали мою кімнату — гарну та простору, я мав тільки єдине бажання добре відпочити і щоб ніхто з місцевих мешканців збунтованих проти нашої окупації не робив ніяких збитків, бо це спричинилоб нове кровопролиття і зіпсувалоб нам спокійний день після перемоги. Я глянув на чудовий образ, що висів на стіні і спитав одного із місцевої служби „Хто це?" Портрет прегарної жінки висів над моїм ліжком. Я мав враження, що він зображав дуже щасливу особу.

— Це графиня Марія Джіованні! — я дістав відповідь. — Вона саме вийшла три місяці тому за власника цього замку.

Більше італієць не хотів нічого сказати. Він побажав мені „доброї ночі" і відійшов. Я кинувся на ліжко одягнений. Не можна було нічого знати на ворожій території... Коло півночі мене збудили. Я почув нервову перестрілку з рушниць, якусь біганину і крики. Варта, що стояла при вході до замку, ввійшла до моєї кімнати. Вона вела посередині якогось молодого мужчину з гордою міною, дуже холодного.

— На нас напала якась банда людей і хотіла вдертися до палати. Усі повтікали після наших стрілів, тільки того одного нам удалося схопити — звідомив капраль.

„Я поглянув на молодого мужчину. В його очах світилося обурення і погорда до мене і до нас усіх. Він мав перед собою ще ціле життя, а я мусів видати наказ розстріляти його. Я поставив йому ріжні запити, але він не відповів ані на одне. Тільки тоді, коли я повідомив його, яка доля його чекає, він знизав плечима, якби хотів сказати „нема ради".

Ледви його вивели з кімнати, як до мене вбігла прегарна молода жінка. Я пізнав її відразу з портрету, що висів над моїм ліжком.

— Пані графине... — я почав, але вона вже лежала навколішки і благала мене обіймаючи мої коліна: „Не вбивайте його!" Її оклики були повні розпуки. Я старався піднести її з землі і пробував їй спокійно вияснити, що я сам залежний від ріжних воєнних законів і не можу помилувати бунтаря, бо я сам тоді відповідав би за це. „Не вбивайте його!" вона повторяла раз-у-раз і зрозуміла безнадійне становище щойно тоді коли почула сальву розстрілу

„Я сам захитався. Жінка, що ввесь час лежала на землі встала — глянула на мене страшними очима, якби хотіла мене проколоти і вийшла з кімнати. Я впав виснажений на ліжко. Але в годині 4-ій мене знову збудили. Це був капелян замку. Він запровадив мене до ліжка графині, яка вмирала. Коли я ввійшов до кімнати, вона дала знак, щоб я наблизився:

— Подайте мені руку! — сказала наказовим тоном.

„Я відчув дотик леду, а її пальці стиснули мене кліщами. Вона вложила мені на палець золотий перстень.

— Носіть цю обручку, як довго будете жити! Від нині ви одружені зі мною і щойно у хвилині вашої смерти я прийду її відібрати від вас — сказала вже притишеним голосом.

— Що тут такого незвичайного? — спитав один із приятелів генерала, вислухавши його оповідання.

Генерал глянув на нього дивним поглядом.

— Незвичайне тут те, що цей перстень вложила мені на палець не жінка, яка вмирала, але яка була вже вмерла. Коли мене збудила варта в год. 6-ій, тоді повідомили мене, що графиня покінчила самогубством чотири години тому на гробі свого чоловіка. Вартівники вложили присягу, що від хвилини, коли розстріляли бунтара то не відступали від моєї кімнати. Отже я в четвертій годині дістав перстень з рук жінки, яка в годині другій уже була мертва... Чи може хтось з панів мені це пояснити?

Ніхто не міг пояснити цього явища так, щоб задовольнити слухачів. Деякі похитували головами, інші щось бурмотіли. Старий досвідчений вояк не був фантастом... І справді між небом і землею бувають дива...

Чому я оповідаю тепер цю історію?

Бо вчора генерал несподівано помер. Коли його слуга хотів зложити йому руки на грудях, з пальця зсунувся золотий перстень. Це ще не булоб нічого надзвичайного. Але всі перешукали цілу кімнату і ніхто не міг перстеня найти.

Перекл. а. б.

зу, Волинь, хоч я там ніколи не була, мусить бути така „байкова“, така погідна...

— Любите читати про Волинь?

— Читати? Пане, все писане це — буйда. Я маю вивразу відразу до писаних буйд, агіток і реклям; мій знайомий оповідав, що Волинь це наче друга Великопольська, тільки більше романтична, героїчна, настроєва, пан мене розуміє?

ЛЮДИНА, ЩО БУЛА У ГРИНЬКАХ.

Весело їхати назустріч весні, приємно глянути в життя без шкла на носі, просто, щиро по нахабному. Приємно схопити життя за гриву й повернувши горілиць спитати: „як ти, кляте життя, виглядаєш, які зуби у тебе, що в тебе на язиці написане?“

З добродієм Н. приємніше балакати, ніж з елеґантною сусідкою із візаві. Вона має знамениту чоколяду і гріховно запашні перфуми, а від нього бе широка круторога, співуча волинська вдача. Хто він? Інтеліґент, канешно, в комірці з застьобкою і „галстуком“, ех, чорт возмі, весьолий парнішка, студент, господар, богослов. Язика має довгого, зачепистого, але зуби міцні, великі.

Глипає вовчим поглядом на спокусливу панну і сміється в мою сторону; потягає носом, — добрий має нюх! — попльовує раз-у-раз через вікно вагону.

Доглянув українську книжку, осмілився, перекинувся словами, впевнився, вже має довіря, частуємо себе цигарками, запрошуємо себе взаїмно на вакації.

Вартоб поїхати до буйного добродія я товариша з вагону в гості на село, але чи пустять? Він з.. Гриньок, а може з околиці, властиво так, з околиці, на розвюхи — як каже — у Варшаву їздив, щоб поглянути, як там його теольоги мають ся, бо він оре, сіє, господарить...

— А що нового в Гриньках?

Нерішуча мовчанка.

— А що то за Гриньки — питає раптом наша панна, загризаючи шоколяду сюшар — чи то щось варте уваги?

Кажемо, що ні і чоловік з Гриньок говорить, а я слухаю. Історія цікава. Про саме село Гриньки певно знаєте. — таке собі сільце у прикордоннім поясі, донедавна глухе, нікому невідоме, а нині — щонайменше символічне. Про історії, що в ньому тишком-нишком скоїлися теж знаєте; списано ними вже дуже багато паперу. Та хто зна, чи знаєте фраґмент, що його розказав мені мій новий приятель з вагону, волинський хлопець, файний — як в нас кажуть — хлопець, богослов.

ІСТОРІЯ З КОРОВАМИ.

...Минають дні, минають тижні, місяці, час плине... (богослов оповідає, а панна гризе та гризе „горіховий сюшар“ та слухає музику-вовкокиту, що пристанув у відкритих дверях нашого купе і „тне людвіку“).

...У Гриньках успокоїлось. Люди почали вигягати плуги, над річкою зазеленіло латачинням. Новонавернений нарід поплакував стиха і потайки відвідував церкву.

Аж раптом до села прибули несподівані гості: табун заблуканих корів з тамтого, себто, відаєте, червоного боку...“

Богослов оповідає і попускає димок носом, музика захопив своєю грою цілковито нашу принагідну товаришку: руками грає на гітарі, а губою перебігає по малій гармонії, штудерно прилаштованій на хитро зробленому дроті біля ручки від гітари. За вікном летить сніг, шумить дощ і світить сонце.

...Корови самочинно, себто добровільно покинули червону кормигу і без візи перейшли на цей бік. В селі запанувала „втіха“. Не від появи самих корів, але тому, що влада **поділила ці корови поміж слухняних конверсантів, себто розумієте, як нагороду...**

Музика — одноногий інвалід — зрозумів, що робить приємність елеґантній дамі і сховавши пятьдесятку у кишеню, починає мучити віденські вальси...

...Пропав Відень — каже сентиментальний волинський товариш і продовжає:

...Але корови прийшлося віддати, бо згодом приїхала комісія і — знаєте — треба було просто повернути чуже „подароване““ майно.

Обдаровані „новонавернені“ болісно щераз могли глянути на життя і свою власну долю. Інші приглядалися, але у них теж до сміху було далеко. В нас, знаєте, сміятися — не... непрактично.

ПО ВЕСНУ ЧИ ПО СНІГ?

Минаємо малі двірці, затоплені недільним сонцем. Де-не-де у вікнах блисне чиясь усмішка; під плотами позеленіло від трави і бузка. Бузок упився вже весняним опяливим соком, не вдержиш вже його, буде зеленіти, буде рясно цвітати, буде упиватися пахощами. Експрес біжить живою амфіладою пукластих „пульманів“ на схід, до Буга, на Волинь.

Зазеленієш ти, Волине, хліборобська країно, зазеленієш по гаях і селах весняним вапашним листям; розцвітуть на всіх твоїх дорогах живі плями квіття!

Кілько то юнацьким чи дівочим тілам заграє чорноземна і червона вісімнацятлітня кров!

Що привезу я з тої твоєї весни?

Відчиняю вагонне вікно, за яким пахне сонцем і снігом, за яким білий сніг прозоріє відразу сльозами на свіжих кущах, зеленастих березах над залізним шляхом, за яким вихор пахне волинськими піснями.

Шлях біжить двома сестрами-рейками в синє небо і зелені луги на обрії, назустріч волинській весні.

Чи доїду?

Р. Гуч.

З польських публікацій.

А. ГУРСЬКИЙ ПРО УКРАЇНСЬКУ ПРОБЛЄМУ.

Професор університету Артур Гурський написав книжку під заг. „Непокуй наших часув“ (вид. М. Арцта у Варшаві). Має вона 316 ст. друку і навіяна журбою за кращу майбутність Польщі, яку бачить м. і. у швидкім і совіснім полагодженні української справи. Справі цій присвятив він окремий розділ від 111—143 ст., в якім торкнувся коротко української історії від найдавніших часів, взаємин з Москвою і Польщею, та сучасного нашого положення. Книжка написана цікаво і заслугує на те, щоб знайшлась на столі кожного політика й інтеліґента без ріжниці народности.

Як розуміє шановний автор розвязку української справи в Польщі? Розділ, що нас дотичить зачинає він словами: „Стукає до воріт Річипосполитої українська справа. Часто бе пястуком із криком і докорами в голосі“. Дальше ставить він домагання чи побажання до кермачів державного човна й усіх поляків, щоби 1. перестали думати про асиміляцію українського народу, 2. перестали підтримувати москвофілів, котрі не признають України і котрим пахне Кремль без огляду на його барву, 3. створити українські народні школи без утраквізму з відповідними українськими підручниками, 4. створити українське середнє шкільництво без утраквізму і давати українській молоді стипендії на підставі справедливого ключа, 5. опікуватись українською наукою, письменством, музикою і мистецтвом, 6. дати державну поміч українському театрові й українській..., 7. у львівськім радіо признати години для українських авдицій, та точно означених у варшавській централі, 8. вести прихильну господарську й адміністраційну політику супроти господарських і суспільних організацій, 9. опертися на унії, а супроти православія берегти осторожку резерву, 10. допустити українців до цілого державного апарату, на терені південно-східних воєвідств, 11. парцеляцію... більшу посілість також між українських селян на теренах з українською перевагою, 12. створити український університет у воєвідстві з найбільшим відсотком українців, 13. виступити в Союзі Народів у справі варварських методів фізичного винищування українського народу на Україні і безпощадної русифікації, 14. створити при президенті Польщі палату для українських справ, яка булаб лише від нього залежна. Бо — як пише — є справи й ідеї у громадськім історичнім житті, які треба намічувати не на десятки, але на сотні літ.

До українців ставить вимогу, щоб всіх ... шилися, з ким їм по дорозі, зі заходом, чи ..., дом і щоб завели латинку, бо захід Европи ... поляки необізнані з українськими справами ... літературою через незнання азбуки, а тих ... ляків, які її знають, бо скінчили російські школи, щораз менше.

Шановний автор передбачує великі ... ноші, однак — як каже — все те треба ... бристи і вирубати дорогу до великої мети...

є українська справа. Книжка ставить українську справу в Польщі ясно, а зміст відзначається великою інтуїцією та знанням минувшини.

На жаль, польські правлячі кола і цим разом не почули того голосу осторогі, а деякою познакою цього сумного стану можуть послужити хочби останні події, виступи ріжних польських діячів, резолюції численних польських суспільних і пївійськових організацій на наших землях, відповіди на посольські інтерпеляції та ввесь характер буджетової сесії.

Шановний автор признає на ст. 137 у дописці вдолі, що цілий Статистичний Річник позбавлений вартости, бо не подає числа населення відповідно до матірної мови на підставі перепису з 1931 р. Річник цей подає лиш дві рубрики: населення з польською мовою та „іншою", при чому запевнює, що зробили це на те, щоб затаїти число жидів у Польщі. Ми ще знаємо, що всі числа, які кажуть про матірну польську мову на окраїнах Польщі є роздуті і не відповідають дійсности, а числа, що дотичать „інших" — є поменшені. (Автор цих рядків знає напр. село, яке в часі перепису 1931 р. числило кругло 1000 душ, з чого було гр.-кат. українців округло 900, поляків 87, жидів 23. Адміністрація поручила місцевому постерункові перевести перепис; постерунок поручив ту роботу громадському поліціянтові, котрий перейшов від хати до хати і списав усіх мешканців відповідно до рубрики віроісповідання, яке покривається в цілости з народністю. Однак яке було здивування селян, коли вони внесли деклярації за українською школою, а Кураторія дала відповідь, що викладовою мовою в школі лишається дальше польська, бо перепис не виказав 25% українського (руського) населення. Такі випадки знаю і з інших сіл. Зрештою, сьогодні вже й польська поважна публіцистика не перечить тенденційного характеру офіціяльної нац. статистики, ба навіть сам проф. Ромер недавно висловив своє недовір'я до статистики, кажучи, що вона.. фаворитує українців!).

Сьогодні маємо такий образ відносин, що по одному боці стоїть гурт інтелектуалістів і знавців справи з широким політичним овидом, гурт політиків і публіцистиків, — оті пп. Бохенські, Пружинські, Лось, Борковський і інші, до яких долучив свій поважний голос і п. А. Гурський, — по другому боці маємо величезну більшість шовіністичного польського галицького громадянства, байдужне або інспіроване ендецькими колами громадянство всієї решти Польщі та неприхильну бюрократію, яка завжди ще опірається на старих ендецьких тезах політичної думки і йде по цілком протилежній лінії, ніж її поручає А. Гурський. Покищо суперництво тих двох течій і груп у польському таборі має такі наслідки, що вплив групи „прометейців", українїстів і взагалі людей з ширшим політ. овидом, на реальну дійсність — мінімальний, майже ніякий. Цей стан поглибився, ще від того часу, коли відповідальні українські політичні кола гадали порозумітись з бюрократією і коли їм це не вдалося. Таким робом голос п. А. Гурського лунає покищо як ще один розумний голос вопіющий на пустелі.

І. Л.

Ревізії й арештування.

В РАВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Від кількох тижнів відбуваються на терені равського повіту численні ревізії й арештування. Майже кожної днини звозять до Угнова по кількох молодих громадян і по передержанні їх на поліційній станиці 48 годин відвозять скованих до судових арештів у Львові. Арештування розпочалися в містечку Угнові.

Дотепер, як нас інформують, арештували і вивезли до судових арештів таких громадян: Магуру Володимира, Магуру Івана, Шульгана Маріяна, Скрипчука Михайла, Фолюсевича Степана, Камінського Тому, Котовича Луку, Решетила Степана, Кондратовича Степана, Зервера Івана, Піріжка Сильвестра, Лисяка Осипа, Волошина Якова, Шустакевича Івана — усіх з Угнова, Піддубчишина Миколу, Сайчука Атаназія, Воронку Івана, Воронку Анну, Коваляк Параню, Струж Настю, Сая Івана, Юськова Павла, Юськова Евстахія, Лиса Гриця, Лиса Корнила — усіх з Карова, Макарика Василя з Домашева, Боднарчука Гриця і Крису Миколу з Піддубець, Ульгурського Михайла, Щирбу Дмитра, Пастівнишина Івана, Додика Олексу і Тенюка Івана — зі Шепятина, Заблоцького Василя і Кулешку Степана з Губника, Крупу Василя з Річиці, Хахуху Костя з Ульгівка, Боднарчука Осипа, Рачинського Петра, Гадовського Миколу, Фігу Миколу, Доміціцького Миколу, Бродюка Івана, Бродюка Семена, Рачинського Осипа, Бардегу Івана, Рачинського Івана і Возьняка Миколу з Корчина, Бобка Івана с. Стефана, Довганя Семена, Бобка Олексу і Коваля Миколу з Кревиці, Вітика Семена, Дмитерка Івана, Дзюбака Михайла і Заяця Назара з Василева Великого, Пляцка Василя з Остобіжа, Тимчину Сафата зв. Морським, Стеха Андрія, Омеляна Гринька, Хийжого Миколу, Зраду Івана й Омеляна Василя з Вербиці, Ногаля Тимка, Ногаля Василя і Ролька Миколу з Річок (Ногаля Василя звільнили), Дороцького Богдана, студ. з Потелича (арештували його у Львові), Возняка Ярослава з Вільок Мазовецьких, Осідача Володимира і Стасева Мирослава з Рави Руської та Михайла Грицину з Корнів.

Як довідуємось, ревізії й арештування відбуваються дальше. Як кажуть, вони мають стояти у звязку з відомими подіями в Угнівщині ще в 1934. р.

В БОРЩІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

В понеділок мин. тижня перевела тайна поліція ревізію у секретаря Повітових Кружків Р. Ш. п. Гораля і в Філії „Просвіти" в Борщеві. Шукали за квестіонарями статистичного змісту, що їх Філія розіслала по читальнях свого району. Поліція забрала кілька виповнених квестіонарів. Ціллю квестіонарів було зібрати матеріял про первопочини зорганізованого життя й теперішній стан нашої зорганізованости. Філії заборонили збирати виповнені квестіонарі.

Хто криється за одною польською політичною орґанізацією.

(Лист із Луцька).

В числі з 12. березня ц. р. помістило „Діло" цікаву статтю п. Т., прислану з Варшави, під наголовком „Нові пляни у волинській політиці", якої автор характеризує діяльність нової польської політичної орґанізації, що розпочала працю під проводом молодого волинського діяча **Зигмунта Румеля**, б. вихованця кремянецького ліцею. Але хоч підназоловок тієї статті звучить: „Зза куліс одної політичної лябораторії", одначе не вияснює, що в дійсности за тими кулісами криється. П. Т. каже, що „мотором цілої волинської акції на терені Варшави є молодий талановитий (?!) волинський діяч Румель, б. вихованець кремянецького ліцею. З його ініціятиви вийшла, мовляв, концепція створити нову орґанізацію з метою обєднання польської й української волинської інтеліґентської молоді у спільних політичних цілях.

Та тут є дещо інакше. П. Румель не є мотором цієї акції, не є він навіть посереднім звеном у цій досить складній машині. Він тут чи не один з останніх трибів цього політичного механізму. **Справою в дійсности кермує від довгого вже часу міністр Ю. Понятовський**, надаючи одностайний напрямок цілій волинській акції. Посередніми діячами є: волинський воєвода **Г. Юзефський**, теперішній куратор ліцею **С. Чарноцький** (бувший кремянецький староста), далі голова волинського союзу сільської молоді **Задружний**, професор ліцею **Мончак** та інші працівники ліцею, станиці „польської культури на кресах".

Волинська політика, якої представником у Варшаві є Румель, є ведена досить доцільно і розрахована на широку мету: вона має за ціль покищо культурну, а згодом і цілковиту національну асиміляцію українського населення Волині. Щоби праця ця дала скорші та більші висліди, необхідно до неї притягнути й українську інтеліґенцію, на котру ще дивиться волинське село і до голосу її прислухується. Це зрозуміли ініціятори „нових плянів волинської політики". І дійсно, **чим скорше нова організація, про котру пише п. Т., матиме у своїх руках українську інтелігентську молодь, тим скорше й лекше піде акція, тим більші матиме вона наслідки.** А про них саме йде в даному разі, щоб між іншим виказати ендекам доцільність такої, а не іншої політики на кресах.

Сучасна ідеольогія п. Румеля є ідеольогією згаданого кремянецького ліцею, якого довгий час візитатором був п. Понятовський, котрий веде цілу ту акцію досить обдумано. В дусі цієї ідеольогії і працює „Зжешене билих вихованкув Л. К.", до котрого мусять належати і вчителі волинських сіл, що покінчили ліцей. Ця організація працює пляново і безпосередньо в терені — на селі, працює в тому саме часі, коли наша інтелігентська молодь що вийшла із села, густо-часто стидається свого брата-селянина та старається стати від села осторонь. Багато на це складається причин, про котрі тут говорити не місце.

П. Т. пише в „Ділі" про підготову до цієї праці варшавського гуртка бувших вихованців кремянецького ліцею — „вони знають історію України (?!), літературу, знають село, говорять тільки по українськи..." Хіба може тільки у Варшаві, бо коли приїдуть до нас на село (приїздять часто, особливо до ліцеальних народніх університетів, до котрих посилають з подібною місією і сучасних вихованків ліцею), то **говорять на Волині лише попольськи і розмови з ними українців українською мовою уважають шовінізмом.**

Акція Румеля закроєна, це треба признати, на широку скалю і ведеться з успіхом від довшого часу. Нею кермують, як сказано, цілком інші, далеко поважніші чинники, як це назовні здається. Це треба було би взяти під увагу нашій молоді, якій на серці повинно лежати добро українського народу. А тимчасом, як видно зі статті п. Т., наші молоді люди не цілком ясно здають собі справу з дійсного стану річей, не розуміють, куди їх затягають і які наслідки для будуччини нашого села може мати така волинська політика п. п. Румелів.

Син.

Барсельона тоне в темряві.

Національне командування стверджує, що після здобуття великих водних електрівень у Сан Льоренсо і Камараза Барсельона зовсім не має допливу електричного струму.

Національні війська здобули важні позиції на північний захід від Черти та очищують околиці Понарої.

Барсельонське міністерство оборони подає, що червоні бороняться та переводять завзяті протинаступи, щоб ними спинити національний наступ — зокрема коло Тортози.

НА ФРОНТІ КОРДОВИ

відбито з великими втратами наступи червоних.

З українського життя в Білгороді.

ВИСТАВА „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ".

Оперета С. Артемовського „Запорожець за Дунаєм" завжди давала добрий прибуток. В Білгороді 27-го березня ц. р. йшла вона вже пятий раз за кілька останніх років. Виставу улаштував з зарібковою метою М. Манглер, але вона не виправдала сподівання, які публика мала, беручи під увагу ширшу всесторонню реклєму. Грала добре, хоча потрохи і за сильно для голосових засобів деяких співаків, орхестра корولівської гвардії, добрий був хор під орудою А. Гринькова і балєт А. Жуковського. Добрий артист і співак Б. Попов у ролі Карася був би майже бездоганний, якби в деяких місцях не пересолював. Одарка у виконанні В. Старицької була в усіх відношеннях слаба. Трохи краща була Т. Рогова у ролі Оксани. Разило вухо російська мова у ролях султана й імама.

З погляду українського глядача вистава мала свій плюс, бо, без уваги на мету її впорядчиків, вона всеж причинилася до популяризації нашого театрального мистецтва на цьому терені.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧІР У ГРОМАДІ.

Білгородська Громада щороку уладжує традиційне Шевченківське свято. Цього року Шевченківський вечір відбувся 2-го квітня в помешканні Громади. Велика й різноманітна програма складалася з рефератів, деклямацій та співів: сольо, дуетів і мішаного хору під орудою Й. Прокопюка. У виконанні програми брали участь пані: Г. Доброхотова-Дніпрова, Л. Добровіцька, М. Міхнова, М. Заболотня і В. Зарицька та панове: інж. М. Баскевич, П. Волошин, О. Доброхотов, Й. Прокопюк, М. Солтоповський, А. Цесарський та А. Швечиков.

Громада не шкодувала засобів і праці, щоб цей вечір випав добре і свою мету осягнула.

—o—

„Таймс" про положення українців у Польщі.

„Кур'єр Повшехни" подає: У звязку з домаганнями територіяльної самоуправи для меншин у Чехословаччині помітна збільшена акція українців за кордоном; вони домагаються самоуправи в Польщі. У відповідь на статтю „Газети Польскої" у справі поляків у ЧСР, д-р Кисілевський на сторінках „Таймсу" порівнює число поляків за Ользою з 6,500.00 українців у Польщі, яким у 1922. р. обіцяли автономію. Минуло 15 літ, а українці стрічають тепер у Польщі труднощі навіть, як домагаються основних прав.

Реферуючи цю статтю, „Хвиля" підкреслює, що „Таймс" є органом англійського міністерства закордонних справ.

Большевики не шанують дипльоматичних привілеїв.

Японське міністерство закордонних справ видало брошуру, в якій описує насильства большевиків супроти японських громадян і дипльоматичних та консулярних станиць. Агенти ГПУ постійно обсервують японську амбасаду у Москві, арештують її урядовців. Член амбасади не може дістати лікарської опіки; коли він подорожує, йому не хотять винаймити кімнати в готелі.

Невдача Рузвельта у парляменті.

Американський парлямент відкинув 204-ма голосами проти 196 законопроєкт про реорганізацію уряду.

Слід згадати, що цей законопроєкт первісно передбачував дуже широкі повновласти для президента, тому серед населення помітне було невдоволення, мовляв: Рузвельт змагає до диктатури. З огляду на те Рузвельт змодифікував свій проєкт і сенат його приняв.

—o—

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПРАЦЯ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ „ОСНОВА" В ШК. Р. 1937/38.

Про цілість праці Т-ва „Основа" можна завжди найкраще довідатися на щорічних загальних зборах, де попередній провід здає подрібний звіт з діяльности Т-ва за цілий шкільний рік.

Останні загальні збори, що відбулися в неділю, 20-го березня ц. р., дали доказ, що Т-во — це сміло можна сказати — завдяки конструктивній праці є здоровим звеном у студентському житті.

У звязку з відомими атаками, спрямованими під адресою Митрополита Шептицького, загальні збори Т-ва прилучаючися до голосу цілого українського громадянства приняли на початку через аклямацію внесок переслати Їх Ексцеленції, Високодостойному Опікунові й Добродієві української студентської молоді загалі, і Т-ва „Основа" зокрема, вислови глибокої пошани й відданости та синівської любови.

У звітовому році Т-во мало 198 членів. Як що взяти під увагу і тих членів, що досі не відновили впису до Т-ва, це число буде куди вище. З цього числа припадає на окремі виділи політехніки: хліборобсько-лісовий — 80 (хліборобів — 61 лісників — 19), інжинірію — 51, механічний — 31, хемічний — 28, архітектури — 8 студентів. Новоприйнятих з І-го року студій — 54 (на виділах: хліборобсько-лісовий — 22, інжинірія — 11, механічний — 7, хемічний — 11, архітектура — 1). Виділ Т-ва змагав до того, щоб не було ніодного студента українця на львівській політехніці, що знаходився б поза рамцями Т-ва „Основа".

Коли мова про діяльність Т-ва в останньому шкільному році, то слід розріжнити ось такі напрямки: 1) допомогова акція, 2) наукова праця, 3) культурно-освітня праця, 4) товариське життя, та 5) репрезентація Т-а на зовні.

ДОПОМОГОВА АКЦІЯ.

Найважніша справа в Т-ві — це матеріяльна допомога незасібним членам. Ця допомога (позички на оплати, мешканеві та — як безплатний абонамент — харчеві стипендії) осягнула суму 1.580 зол. Велику поміч давала харчівня Т-ва, а саме: члени Т-ва мали право користати з 15% знижкового абонаменту на обіди й вечері. За свого роду допомогу слід уважати дижури (пересічно 4—5 дижурів місячно) членів у харчівні в часі обіду. Дижурні діставали дарове прохарчування. Коли взяти під увагу, що приходи Т-ва мінімальні і складаються з членських вкладок та скромних субвенцій від політехніки та підмоги українського громадянства, точніше наших центральних установ, що ще скупіша, то загальна сума 2[…] зол., що їх дістали члени, як усякого роду допомоги, є найкращим покажчиком успішної діяльности Виділу у допомоговій акції.

НАУКОВА ПРАЦЯ.

Про наукову працю довідуємося зо звітів 5 фахових кружків, що обєднують студентів окремих Виділів політехніки. Маючи на увазі важне завдання українських інжинірів у громадському житті, Виділ Т-ва допильнував, щоб члени заздалегідь вміли пристосовувати свої фахові здібности до українського економічного життя у ширшому розумінні. Як використати українські природні багацтва, які є можливості розбудови ріжних галузей української матеріяльної культури й подібні питання, усе те було завжди актуальне на ширших сходинах кружків, чи у рефератах. Не менше цікаві були звіти членів Т-ва із вакаційних практик, де можна було довідатися багато річей, що їх не дають теоретичні студії. Ці практики були шкільні та приватні. Окремий рід — це практики в українських господарських установах. Завдяки енергійним заходам окремої комісії, що існує при Т-ві, Комісії Посередництва Праці вдалося роздобути таких практик 6, а саме: [..] ну в Центросоюзі, шість для лісників у [..] поличих добрах, 2 агрономічні через Сільський Господар та 2 теж агрономічні через Маслосоюз. Тісні звязки з Українським Технічним Товариством давали змогу членам користати з викладів, що там відбувалися, при чому Виділ Т-ва мав навіть окремого відпоручника в Комісії Розбудови Українського Промислу при цьому Т-ві. Для цілости треба згадати про курси, що їх Т-во влаштувало для членів: курс для тих, що вписуються на політехніку (для учасників), що відбувся в часі літніх ферій та самоходовий курс заініціований Кружком механіків.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ПРАЦЯ.

При Т-ві є Культурно-Освітня Комісія з 5-ти референтурами. Ця комісія, що вже має за собою кількалітню поважну працю, поклала собі завдання розбуджувати у членів Т-ва зацікавлення суспільними питаннями. З цією метою відбувалися в домівці Т-ва реферати, головно на суспільно-виховні теми. Референтура подок була постійно у порозумінні з Повітовим Союзом Кружків „Рідної Школи" і делегувала прелегентів з рефератами у підльвівські села. У звітовому році заходом відповідної референтури відбулися 2 прогульки до українських фабрик. Культурно-Освітня Комісія утримує читальню з українськими й деякими чужими часописами та бібліотеку зі 100 томів, суспільно-історичного та економічного змісту. До побільшення бібліотеки причинився щедрий дар д-ра Дм Левицького з книжок вартости 100 зол. Цього року влаштувала Комісія шаховий турнір за мистецтво українського студента, в якому взяло участь 14 студентів львівських високих шкіл. Для переможців уфундували нагороди: Центросоюз — прегарну срібну шахову вежу, як мандрівну нагороду для мистця, Маслосоюз — мистецько виконані шахи, „Діло" — 14 книжок, „Новий Час" — 10 книжок, В-во „Батьківщина" 1 книжку, „Неділя" — 3 книжки. Мистецтво здобув Ярослав Шевчик, студ. техн.; на 14 місць — 7 перших (з винятком другого) заняли члени Т-ва „Основа". Недавно створена музична референтура, що діє як смичковий квартет, має служити головно для імпрезових цілей. Культурно-Освітня Комісія завжди допильновувала, щоб члени Т-ва шанували роковини національних свят. Святочні сходини влаштовано на 1-го листопада й у роковини Базару.

ТОВАРИСЬКЕ ЖИТТЯ.

Товариському зближенню членів Т-ва пособляла простора домівка у забудуваннях св. Юра, з харчівнею та читальнею, де члени могли обмінюватися взаємно думками.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ Т-ВА НАЗОВНІ.

Т-во удержувало постійний звязок, будьто посередній, будь то безпосередній через Культ.-Освітню Комісію й окремі Кружки з усіми українськими центральними культ.-осв. й господ. установами, завдяки чому Т-во „Основа" займає відповідне місце у раді українських товариств.

Врешті слід підкреслити, що Т-во, доцінюючи вагу фізичного виховання, уфундувало нагороду за першенство українського студента у пятизмагу в минулому році, що його здобув Орест Мартинович, студ. техн.

Загальні Збори вибрали новий Виділ, що так уконституувався: Сергій Костецький — голова, Богдан Стефанівський — заступник голови, Маркіян Медвідь — секретар, Володимир Водюк — скарбник, Богдан Лада — бібліотекар, Богдан Николин — домівкар, Михайло Романишин, Павло Шадурський і Мирослав Стоцький — вільні члени; Олекса Скробка, Ярослав Рибак і Юрій Шикеравий — заступники. Контрольна Комісія: Юрій Сітницький — голова, Роман Бараболяк і Роман Соловка — члени.

Новий Виділ поклав собі м. і. завдання: зреалізувати будову Дому Українського Техніка, затіснити дотеперішні звязки з українськими установами й навязати з новими товариствами, вкінці влаштувати в недалекій майбутности виставу праць студентів українців львівської політехніки.

З українського життя на Волині.

СВЯТКУВАННЯ 950-ИХ РОКОВИН ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Дня 28-го березня відбулося у Кремянці під головуванням архиепископа Олексія Волинського засідання Волинського Єпархіяльного Місійного Комітету.

На це засідання крім його постійних членів запросили представників українського і російського православного населення. Українське населення репрезентували православні посли і сенатори з Волині, голова Т-ва ім. митр. Петра Могили — Ханенко та інспектор Духовної Семинарії у Кремянці Міляшкевич. Російське громадянство репрезентував Мінаков; але де на Волині знайшли те громадянство і хто власне уповажнив п. Мінакова заступати москалів — невідомо. У своїй промові предсідник поінформував присутніх, що метою засідання є обговорити плян святкування ювилею 950-их роковин охрещення св. князем Володимиром українського народу в Києві у 988 р. Тепер наш нарід не має змоги у Києві відсвяткувати цей величний ювілей, тому його обовязком тут на Волині є найурочистіше відсяткувати ці роковини. Після обміну думок, зібрані ухвалили у справі урочистого святкування 950-их роковин охрещення України — головне свято 950-их роковин уладити у Володимирі в днях 12—14 серпня. У його програмі мають бути: урочисті Служби Божі в церквах, хрестний похід через місто на річку, де освятять воду, і репрезентаційна академія, присвячена ювілеєві.

Після відсвяткування у Володимирі такі свята церковного характеру мають уладити по цілій Волині у місяцях серпні, вересні і жовтні. Місійний Комітет має видати відповідну літературу, а також ювілейні відзнаки, образки і т. п.

ПРОТИ АКЦІЇ „НАВЕРТАННЯ" ПРАВОСЛАВНИХ НА КАТОЛИЦТВО.

Це засідання, на якому треба було обговорити таку важну та величню в історії нашого народу справу, малоб радісний характер, якби цієї радости не потьмарили сумні вісти, що приходять з пограничних повітів про акцію навертання православних на католицтво. „Тому треба, сказав Владика у своїй промові, обговорити тут і цю справу, як гідно для нашої віри і нашого народу зберегти насліддя Великого Володимира — св. православну віру. Після того Єпархіяльний Місійний Комітет вибрав спеціяльну делегацію, що має на авдієнціях у президента держави, у маршала Сміглого-Ридза і голови ради мін. ген. Славой-Складковського передати спеціяльно виготовлений для цього меморіял.

Як упав уряд Блюма.

Засідання сенату, на якому провалився уряд Блюма, почалося в 17. год. Звітодавець комісії Гарде, характеризуючи законопроект про фінансові повновласти ствердив, що

програма Блюма послідовно змагає до інфляції і господарської ізоляції та колективізації Франції.

Після соціяліста Петруа, що боронив уряд, виголосив одногодинну промову **Блюм, який гостро заатакував сенат, мовляв: він присвоює собі права, що нормально належать до парляменту.**

Майже всі сенатори зареагували бурхливими протестами, перериваючи промову Блюма.

Предсідник сенату Жанені відповів, що сенат поступає згідно з конституцією, а уряд може зробити з його рішень висновки, які вважає відповідними.

Сенат приняв цю заяву стихійними оваціями; лише 10—12 сенаторів оплескувало промову Блюма. Так само прихильно приняв сенат промову предсідника фінансової комісії Каю, що гостро критикував Блюма.

Бурхливе засідання покінчилось голосуванням, в якому Блюм дістав менше голосів, ніж можна було припускати — бо лише сорок кілька.

Сенат великою більшістю відкинув законопроект про повновласти.

—o—

Станиславівські концерти.

Станиславівське громадянство вшанувало **двацятьпяті роковини смерти М. Лисенка** концертом, що відбувся в досить спізненому речинці, бо аж 6. березня. Відбувся він заходом філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка та хорів: „Станисл. Боян" і „Думки" при співучасти мистців М. Голинського та Е. Зарицької (сопран). Хор „Станисл. Боян" під управою дир. І. Недільського виконав: „Орися-ж ти, моя ниво", „За сонцем хмаронька" і „Веснянка" та в злуці з „Думкою" кантату „Бють пороги".

Мужеський хор „Думка" під управою м-ра Л. Крушельницького відспівав гимн Зевесові (з оп. „Енеїда"), хор бранців, „Івана Підкову" і народні пісні: „Ой щож бо то та за ворон" та „Ой із Криму". Хор „Думка" має вже вироблену марку, бо своєю пильністю та послідовною працею заслужив на неї. Колиб міг доповнити свій співочий гурток двома першими тенорами з гарною краскою голосу, тоді можна би сміло зачислити його до першорядних хорів. Виконання програми тяжкої та обемистої (співали з памяти) було без застереження добре.

„Станиславівський Боян" не може перебороти кризи в мужеських голосах, бо молодь мабуть не відчуває потреби ані охоти співати в хорі, а чейже поза двацятьдвома співаками, згуртованими в „Думці", є у Станиславові ще більше молодих людей з добрими голосами. Брак солідних членів є причиною, що хор не вправляє постійно, хіба, що зближається якась імпреза, а така доривочна праця не може сприяти розвиткові хору. У виконаних творах дав хор те, що було в його спроможности.

Мистець Голинський полонив слухачів, як звичайно, своїм могутнім голосом та гарним виконанням арії з „Тараса Бульби", „Гетьманів", „За думою" і „Незабудь" юних днів". П-і Е. Зарицька, що виступила перший раз у Станиславові, володіє по мистецьки добре вишколеним голосом, гарно інтерпретує співані твори, тільки темпо її голосу не кожному подобається. Проф. Р. Сімович відіграв фортепянову „Рапсодію", виявляючи при тім блискучу техніку та оригінальну інтерпретацію цього тяжкого до

виконання твору. Він також відограв фортепіянові партії у сольоспівах та хорових творах. Реферат про Лисенка відчитав проф. О. Залеський у заступстві д-ра Ст. Людкевича, що з причини недуги відкликав свій приїзд.

Програма концерту була забагата і задовга та втомила слухачів, що виповнили по береги салю „Сокола".

Середнєшкільна молодь Станиславова (гімназії: держ. мужеська, дівоча Р. Ш. та СС. Василіянок) ушанувала **память Т. Шевченка двома концертами** в дні 2. квітня (в полудне для шк. молоді, вечором для загалу громадянства). І в уложенні і у виконанні програми відчувався пієтизм та молодеча любов до Кобзаря, що умістоглювалося у промові (уч. Мельник, VIII. кл. муж. гімн.), як і в інших точках програми. Хор усіх трьох шкіл під управою проф. Я. Барнича співав зовсім задовільно (хорову точку „Садок вишневий", як маловартісну під мистецьким оглядом, краще було заступити іншою). Солістами концерту були уч. Заморока (гімн. СС. Василіянок), що відіграла на скрипці „Романцу" Левицького та Дзулівна (Р. Ш.), що в „Лебедині" Вахнянина відспівала сопранову партію. В обох слідно було добру підготову та поважний задаток на мистецьку кар'єру. Збірна декламація учнів муж. гімназії при грі на бандурі та музична картина Вахнянина „Лебедин" (на сопран, альт, хор та орхестру) доповнювали програму цього симпатичного концерту. Дискретний фортепіяновий супровід був також у руках молодих піяністів.

Старше громадянство відсвяткувало память **Шевченка** концертом, що відбувся 3. квітня. На програму зложились: хор „Думка" (Роздольського „Сонце заходить" та Лисенка „Іван Підкова" і хор бранців), фортепіянове тріо Муз. Інституту ім. Лисенка (пп. Сенкевич, Недільський і п-і Крижанівська виконали „Ноктюрн" Людкевича і Норвеські танки І. Гріга), промова м-ра Петрунева і декламація п-і Л. Кривіцької. Мистецьке виконання програми, зокрема гаряче оплескувані декламації п. Кривіцької, причинились до піднесення святочного настрою. Хором проводив м-р Л. Крушельницький, фортепіяновий супровід виконала п-і Снігуровичева. Публики досить багато, хоч деяких чільних громадян ми не бачили на салі.

О. З.

З нових видань.

Карло Чапек: РОЗМОВИ З Т. Г. МАСАРИКОМ. III-ій том. Фільософія Масарика. Переклад з чеського. Стор. 237. Ціна: 35 Кч. Видавництво Павла Кукурудзи, Ужгород, Набережна Палацького ч. 30.

Цими днями появилася в українській мові III. частина твору відомого чеського письменника Карла Чапека: „Розмови з Т. Г. Масариком". Ця частина — це доповнення І-ої й ІІ-ої частини, що охоплюють дитячі та студентські літа Томи Масарика та його професорську, громадську, літературну й політичну діяльність.

В ІІІ-ому томі знаходимо теорію пізнання, критику ріжних родів фільософії, як: раціоналізму, ірраціоналізму, скептицизму, субективізму і т. д. Потім розмірковує Тома Масарик над ріжними проблемами суспільного життя, як віра, церква, політика, демократія... Ці проблеми розвязує Тома Масарик на основі історії та своїх власних життєвих досвідів.

Масарик, як взагалі, так і тут, являється реалістом. Речі і явища життя бере він — так би мовити — практично, бере так, які вони насправді є і як їх наші змисли нам представляють. Масарик бачить в правді основу моральности і всякого пізнання. Що торкається науки і релігії, то становище Масарика таке: „Наука та фільософія мусять погодитися з тим, що вони не можуть заступити релігії. Масарик признає істнування Бога, як творця і керманича гармонійної природи, так само признає і безсмертність душі. За себе каже: „Я людина релігійно віруюча, — йти за Ісусом це для мене все". Взагалі релігії приписує дуже визначну ролю в культурному і національному житті народу й суспільности.

Багато місця присвячено відношенню церкви до держави від найдавніших часів. Масарик подає конфлікти між церквою й державою, також конфлікт між церквою й науковою фільософією.

Щодо політики Масарик стоїть на становищі, що політика має бути наукова й етична. Демократія — на його думку — це дискусія між рівними, роздумування вільних громадян перед загалом.

Відношення Масарика до меншин в державі таке: „Поведінку з меншинами на практиці пізнали ми нашим власним досвідом за Австро-Угорщини: чого ми не хотіли, щоб нам робили, не маємо того робити іншим".

Не думаю тут подавати цілого змісту незвичайно цікавого й цінного фільософічного твору чи якусь фахову критику. Хочу тільки звернути увагу нашого громадянства на цей твір. В ньому знайдемо багато порад і вказівок щодо ріжних суспільно-політичних проблем.

Д-р Михайло Бращайко.

ДВІ НОВІ КНИЖЕЧКИ „БІБЛІОТЕЧКИ НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ".

„Бібліотечка Нашого Приятеля" двома недавніми випусками (12. і 14.) збагатила все ще таки не дуже багату нашу дитячу казкову літературу. Обі книжечки підготовив до друку відомий наш письменник, Василь Королів-Старий. Першу збірку світових казок п. н. **„Чарівне Намисто"** виготовив сам, а другу п. н. **Стародавні Перекази"**, Наталіеля Гавсорна, що їх переклав із англійської мови М. Стаховський, зредагував.

„Чарівне Намисто" містить справді найкращі світові казки, а саме: Дві Іванки, Попелюшка, Зачарована Павичка, У лісових розбійників, Жарт королівни, Ведмежа дружина, Приспана боярівна. Український переповідач переніс їх зовсім на український ґрунт. Нпр. дія казки „Дві Іванки" відбувається в Карпатах, в інших виступає козацький полковник, боярівна і т. п. А так, хоч автор і зазначує в казці, що це діялося в країні, далекій від нас, то вся обстанова та звичаї таки українські. Заразом намагався автор надати казкам і етичну основу і тим підніс вартість поданих казок. В „Стародавніх переказах" знаходимо два старогрецькі перекази, а саме переказ про Геракля, як він здобув із саду Гесперид три золоті яблука, та переказ про короля Мідаса, що дістав від богів змогу доторком перемінювати все у золото. Тепер, коли наука грецької мови усунена з гімназії, треба подавати нашій молоді в українській мові як найбільше перлин грецького казкового письменства. Тому добре зробило Видавництво „Нашого Приятеля", що видало ці два грецькі перекази.

Мова в обох книжечках зразкова, про це ручить уже врешті саме ймення відомого нашого письменника.

Так під кожним оглядом, обі ці збірки як гарний набуток для нашої літератури й повинні знайтися в кожній дитячій бібліотеці. Думаю, що тепер у нас нема вже інтелігентного дому, де кожна дитина не малаб своєї власної бібліотеки. Дитяча бібліотека — це сьогодні головна основа релігійного й національного виховання.

Антін Лотоцький.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 7. Вівторок, 10. квітня (29. березня) 1888.

„ЧИ ВІДОМО ВАМ, ПАНЕ ПОСЛЕ?.."

Посол до віденського парляменту з Тернополя, д-р Евзебій Черкавський, здавав на вічу у Тернополі звіт з посольської діяльности, особливо-ж говорив про справу нового податку від горівки. Після звіту забрав слово тернопільський міщанин Ващук і як пише „Діло" в дописі з Тернополя — запитав посла:

„Чи відомо вам, пане после, що в Тернополі живе 8.000 русинів грецького і 4.000 русинів латинського обряду, разом 12.000 русинів, що іншою мовою між собою не говорять тільки руською, — а для своїх дітей не мають ці 12.000 русинів, половина всіх мешканців міста Тернополя, ані одної народньої школи з руською мовою навчання? Всі школи в Тернополі мають польську викладову мову. Як ви, пане после, думаєте: чи не є це кривда для русинів, чи не противиться це здоровій педагогії? Гляньте на Познанщину і на Польщу під Росією, де польську мову усунули в користь чужої. Чи поляки з цим погоджуються і признають це добрим? Ні, їм це немило і вони це осуджують. То-ж прошу вас, пане после, в імені 12.000 русинів міста Тернополя, — ви маєте великий вплив у соймі і державній раді — займіться цією преважною для нас справою і зробіть щось в тому напрямі, щоб нашу кривду усунули та признали нам, русинам, рівноправність!"

Пос. Черкавський відповів, що займеться цією справою так, як цього домагаються його виборці русини і покликався на те, що свого часу підписав у соймі внесок посла Романчука у справі руських народніх шкіл по містах та місточках.

РОСІЯ ЗАСПОКОЇЛАСЬ..

В політичному огляді „Діло" пише: „З Петербурга повідомляють до „Пол. Кор.", що загальна думка в Росії щораз більше байдужніє для Болгарії та взагалі для цілого балканського півострову. Навіть події в Букарешті не дуже зацікавили Росію. Така сама байдужність проявляється в Росії і супроти найновіших подій у Франції. Цю байдужність можна пояснити собі тільки тим, що в цілій Росії проявляється сильне змагання до того, щоб утримати мир і закріпити пересвідчення, що від Німеччини не загрожує Росії війна. Всі, що здорово думають, в Росії є того переконання, що Росія має багато більше життєвих інтересів до полагоди внутрі, як поза границями держави".

ЧИМ ВЖЕ НЕ ТОРГУЮТЬ?

В новинці під цим наголовком читаємо: „Один англійський промисловець подав до турецьк. уряду прохання за концесію на торговлю водою зі святої ріки Йордану. За кожну пляшку води він зобовязується платити турецькому урядові одного пястра, але турецька влада мусить потвердити її автентичність".

Осип Луквицький: НОВІТНЄ КРІПАЦТВО (Земельна справа на Придніпрянській Україні). Книгозбірня Кат. Акції. Ч. 2. Накладом Г. І. К. А. Львів 1938.

Ця книжечка звязко (на 56 сторінках), але вичерпно й ясно, опираючись на найкращих джерелах та основних студіях, представляє колхозну систему большевицької господарки. Непереможною аргументацією чисел і фактів автор доказує, що большевики, які заманили українське селянство у свої сіти брехливим гаслом „Земля і воля для працюючих", після захоплення влади у свої руки не тільки не дали селянам обіцяної землі й волі, але ще й відібрали селянам їх власну землю, а самих селян зробили невільниками-кріпаками.

Стиль книжечки ясний і зрозумілий, доступний для кожного грамотного селянина. Кілька світлин з життя нещасних наших братів за Збручем доповнюють текст та показують читачеві наглядно всю огиду большевицької влади.

Книжечка видана дбайливо, на добрім папері, в гарній обгортці. Ціна 0.30 зол. за примірник повинна заохотити навіть найбідніших, щоб книжечку придбати.

Літературна сторінка.

Літературний конкурс на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів, найбільше на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки: 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду, використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути дуже читкі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотілиб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначаємо **5 нагород**, а саме: за І-у — 50 зол.; за ІІ-у — 30 ол.: за ІІІ-ю — комплет Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

*

Як треба розуміти умовину „погідна новеля або оповідання“? Беремо термін „погідний“ в якнайширшому розумінні, виключаючи тільки сюжети трагічні, сумні, пригнобливі. Відомо, що наша література багата в сюжети трагічні, сумні або бодай сірі. Навіть автори, які вважають за свій обовязок підбадьорувати читача, дуже часто самі потопають у мелянхолії, задумі, у міркуваннях, що не можуть нас примирити з життям, зробити життя привабливим, цікавим.

Часто чуємо, що ми — народ веселий, повний гумору. Навіть у товаристві доводиться нерідко слухати веселих жартів, анекдот, злобних завваг, які вказують на наш хист підмічувати смішні сторінки нашої національної вдачі чи особистих нахилів і звичок. Зате цей нахил до гумору і сатири дуже рідко проявляється у нашій літературі. Ще менше має наша література творів, які дишать погодою, навівають безжурний настрій, підбадьорують своєю природною, стихійною енергією.

Може в останньому часі помічається деякий зворот у нашому підході до життєвих явищ та до літератури. Щораз частіше трапляється, що на сторінках нашої преси появляються маленькі нариси, новельки чи великі фейлетони, яких автори вміють блиснути іскрою гумору, сатири, життєвої радости. На жаль, більшість цих авторів — це принагідні аматори, що спробували раз-два, чи вмілиб „щось написати“, і потім скоро замовкають.

Літературні конкурси доказали не відтепер, що вони дають нагоду проявити свій талант одиницям, які може й ніколи не попробувалиб „друкуватися“, якби не дістали заохоти „зверха“. Конкурс дає нагоду навіть тим, що „не вміють писати“, а пережили щось цікаве або чули якусь пригоду від своїх близьких — списати це зовсім попросту, як у листі, і післати до редакції під псевдонімом. Неодин великий письменник почав друкувати свої перші твори щойно скінчивши 40 років, а деякі з них дали свої архитвори у 60-ому і 70-му році життя. Історія літератури знає теж приклади дуже талановитих недолітків так, що вона моглаб повторити всі ті слова заохоти, які повторяє так часто льотерійна реклямa, коли каже всім спробувати щастя.

Ріжниця тільки та, що: льотерія вимагає грошевого вкладу, а літературний конкурс — ніякого. Папір і чорнило коштують нині сотики, а рукопис можна вкинути навіть просто до скриньки редакції без поштової марки.

Наслідувана поема Шевченка.

У числі 71. „Діла“ з 1. квітня ми помістили фейлетон Святослава Гординського „Нова поема Шевченка“. Молодий поет приніс нам його з власного почину, хотячи перевірити, чи багато читачів повірить в автентичність переспіваного ним клаптика „Послання“. Ми стрималися цілий тиждень, не виявляючи цього першоквітневого жарту, щоб зацікавлені літературою мали час посперечатися, чи поданий фрагмент — фальшивий чи автентичний. Літературознавці, головно поети-техніки, що самі вміють підробляти всякі стилі, мусіли відразу відчути, що текст „підроблений“. У наведеному фрагменті за багато архаїзмів, накопичених на малому просторі. Шевченко не розкидував архаїзмами так щедро і напевне не вжив би таких прикметних для російської поезії рим як „землю“ і „внемлю“, ще й наслідуючи наголос. Гадаємо, що С. Гординський зовсім несвідомо вжив вислові „голосити слово“ у пересвідченні, що „голосити“ має у нас значіння польського „głosić“. Уже на підставі того однісього вислову можна з цілою рішучістю ствердити що Шевченко не вжив би його ніколи знаючи, що по нашому значить „плакати“.

На кілька років перед смертю Р. Кіплінга появився в одному поважному журналі його вірш. На другий день Кіплінг звився в редакції і сказав обурений: „Це не мій вірш. Як ви могли видрукувати таку дурницю?“ Редактор відповів: „Ми теж були тої самої думки, що це дурниця, але коли побачили ваш підпис...“

Літературна хроніка.

ХТО БУВ АВТОРОМ ШЕКСПІРОВИХ ПЄС?

Відомий професор Колеж де Франс у Парижі Абель Лефран, автор великої студії про Шекспіра, де доказує, що автор Шекспірових трагедій не є громадянин із Стретфорду написав передмову до нової студії про Шекспіра Матіяс Моргардта: „Шукаючи за Вілямом Шекспіром“. Моргардт — швайцарський дослідник приносить нові докази для тез Лефрана. Від 1769 р. іде між дослідниками Шекспіра завзята боротьба. У тому часі англійський хірург Герберт Льоренс прослідив перший усі подробиці життя автора Шекспіра і дійшов до висновку, що автором Шекспірових пєс не міг бути згаданий автор. На думку проф. Лефрана, що від 20 років досліджує цю проблему, під маску автора Шекспіра скрився VI-ий граф Дербі, Вілям Стенлей. Моргардт приносить новий матеріял для оборони цього погляду. У томі находимо ріжні студії звязані з цим питанням: „Свідоцтво королеви Єлисавети“, „Свідоцтва Бен Джонсона“, „Молодість молодого стретфордця Віл. Шекспіра у Нерак“, „Аналіза веселих віндзорських кум“, „Джерела Бурі“. Найбільше переконлива глава у звязку з комедією „Даремний труд кохання“ з якої виходить, що автор писав її у Нерак, на наварському дворі. З усієї студії залишається враження, що Шекспір-актор не був так очевидно автором своїх пєс як Мольєр. „Сон літньої ночі“ не міг вийти з-під пера того самого автора, який написав пєси римські Шекспіра. Прочитавши таку студію мимоволі мусимо вірити дослідникам, які доказують нам, що люди з величезною освітою, інтелігенцією та на високих становищах постачали тайком свої пєси неосвіченому, але геніяльному акторові Шекспірові, який умів їх пристосовувати для сцени.

ЕКЗОТИЧНІ НОВЕЛІ З ДІЙСНОГО ЖИТТЯ.

Є такий французький письменник Блез Сендрар, дуже оригінальний, що належить до перших предтеч нової форми екзотизму і до перших оригінальних авторів кінових сценаріїв, що створили у свій час епоху. Це людина, що передовсім живе, а вже потім пише. Цей зайдиголова та обходисвіт має за собою життя повне ріжних професій, здебільша „скромних“, навіть підозрілих, як колись Горкий або Панаїт Істраті. Сендрар написав багато оповідань, повістей і репортажів, і дав серед них незвичайну біографію одного американського „поєдинка“ Дженінгса, вигнаного поза межі громадянства. Його найновіший том оповідань називається „Правдиві історії“, маби автор хотів виразно зазначити, що всі елементи неймовірности в них узяті живцем із дійсности, мало прикрашені поетичною фантазією. Від Льондону до Сантіяго в Чіле, від великих директорів банку до звичайних пекарів і злочинців, Сендрар збирав свої історії при нагоді зустрічі з усякими людьми. Пригоди змальовані цим великим майстром екзотики іскряться всіма красками далеких, мало відомих країв. Його опис Амазонки має в собі весь чар найкращих описів такого великого поета, як Шатобріян, очевидячки в дусі нашої сучасної вражливости.

ПОВІСТЬ КОЛИШНЬОГО КОНТРАБАНДИСТА.

Великий книгарський і читацький успіх здобула минулого року повість польського письменника Сергія Пясецького „Любов Великої Ведмедиці“. С. Пясецький засуджений як контрабандист на довголітню вязницю, почав у вязниці описувати свої спомини. Завдяки інтервенції Союзу польських письменників, його звільнили після кількалітньої кари. Тепер Пясецький написав нову повість „Пятий етап“, де змальовує життя свого героя з-перед доби змальованої в першій повісті. Герой — людина палкого темпераменту прагнув небуденного життя і став — шпигуном, бо відчував, що повніше живе по нетрах і темних ночах із револьвером, гранатами і небезпечними папірами в кишені. Він переходить нелегально кордон, улекшує польським утікачам поворот до краю і коли треба (й не треба) бере участь у небезпечних гулянках. Уся книжка не довга низка сцен „авантур“. А проте все разом не робить враження кримінального чи авантурного роману. Маємо тут багато типів, живих і цікавих. Шість жінок, з якими знайомиться у своїх стежках місцях Роман Зназдя — кожна з іншим обличчям та іншою психольогією. 15-літня комсомолка дуже характеристична для нового покоління в Сов. Союзі. „Пятий етап“ написав С. Пясецький — як першу свою повість. З ріжних причин її рукопис пролежав досі недрукований. Повість стоїть на межі репортажу та щоденника.

Сторінка без політики.

Тайна гр. Левенштерна.

Преса назбалтійських держав, головно скандинавських, присвячує тепер дуже багато уваги таємничій постаті недавно помершого аристократа, банкира та дипльомата в одній особі гр. Левенштерна. Ще від часів покійного Івара Кройґера не було мабуть у Скандинавії справи, яка в такому ступні хвилювала би тамошню публику, поліцію і пресу.

Скарби по небіжчикові.

Головною причиною сензації, що витворилася довкола постаті гр. Левенштерна, є скарби, що їх майже щодня відкривають у банках, сейфах та приватних скритках. Ці скарби складаються з цілих пакетів банкнотів (головно шведських), золотих монет, дорогоцінностей, неоправлених дорогих каменів, кусників золота та незреалізованих чеків. Усі ті скарби призбирав Левенштерн невідомо яким чином і невідомо чому їх порозміщував по всіх усюдах. Найважніше те, що покійний не залишив ніяких устійнених доручень, що з тими скарбами зробити. Правда, залишилися по ньому якісь стирта коперт із якимись таємними записками. Залишилися теж ріжні шифри, що їх важко розвязати, гієроґліфи, рисунки та дописки у формі речень та слів дуже слабо зі собою повязаних.

Клопоти поліції.

Тепер стокгольмська поліція мучиться над упорядкуванням та розвязкою тих матеріялів. Вона вдержує постійний звязок із поліцією Фінляндії, Латвії та Естонії, бо виявилося, що Левенштерн усюди мав щось до діла. А саме вдалося устійнити, що він уродився на території нинішньої Латвії перед пануванням царя Миколи II. Одначе де він обертався відтак, коли осягнув повнолітність і яким чином здобув таке велике майно — це питання, на яке ніхто не вміє дати відповіди.

В погоні за почестями

Поліція устійнила, що Левенштерн не був графом, лиш здобув собі цей титул пізніше. Вже повнолітнього адоптувала його за добрі гроші справжня ґрафиня Гронгельм оф Фльоста. На підставі інших джерел виходить, що ґрафський титул дістав він на дворі князя Ліхтенштайну. В кожному разі мав він кілька пашпортів і виступав у великому світі як ґраф Левенштерн, або теж як ґраф оф Фльоста. Воно насувало би деякі здогади про його гохштаплерство, бо як відомо, люди тієї „професії" радо послуговуються ріжними прізвищами та титулами. Та імовірно, що помершому не йшло про обманювання своїх ближніх, а радше про своєрідне заспокоєння амбіції. Цей здогад ще й тому імовірний, що — як виказало слідство — він радо приставав із людьми, посвояченими з королівськими домами, або бодай із такими, що могли почванитися т. зв. блакитною кровю, без плебейських домішок.

Щедрий наречений.

Граф Левенштерн був кілька разів заручений, але ні разу не повінчався. Його першою судженою була баронівна Нелі фон Унгерн Штернберг, своячка славного верховода, який підчас російської революції бушував на Далекому Сході на чолі дивізії монголів та ріжних очайдухів. Його вважали за „живого Будду", одначе воно його зовсім не зберегло перед схопленням большевиками і розстрілом.

З першою судженою розстався граф Левенштерн трицять літ тому. Згодом він заручився удруге. Вибраною серця була близька своячка, славного нині, фон Папена. І з другою судженою він теж не пішов до вівтаря. Одначе супроти обох жінок виявився він незвичайно щедрий і записав їм гарну суму грошей.

Ентузіяст свастики.

Далі слідство виявило, що гр. Левенштерн був великим прихильником теперішнього устрою Німеччини. В останніх роках свого життя вів він листування з ріжними гітлерівськими діячами і писав теж густо-часто статті до націонал-соціялістичної преси. При тому підписувався він за кожним разом все іншим псевдонімом. Головно захоплювали його протикомуністичні тенденції нинішньої Німеччини, бо комуністів він стихійно ненавидів. Занадто вони далися йому у знаки в роках 1918—1920, так як і багатьом іншим балтійським баронам, які сподівалися, що перебудуть на своїх старих готицьких замках революційну заверюху та вкінці не лиш потратили свої маєтки. але ще й мусіли рятуватися втечею на захід.

Знавець мов.

Дальше слідство ствердило, що таємничий граф знав багато мов, а саме добре знав мови: литовську, естонську, мадярську, латвійську, фінляндську, польську, московську, французьку, шведську, анґлійську й німецьку. Воно доказує не лиш фінансові здібности Левенштерна, але й лінґвістичні. Одно лиш при тому цікавить поліцію, чи одинацять мов навчився тільки оттак собі для аматорства, чи вони були йому потрібні у його таємничій діяльности.

Тепер судові й поліційні орґани мучаться над розшифруванням листів і записок, що залишилися по небіжчикові і над устійненням, чи всі ті скарби, що їх знайшли по смерти Левенштерна він здобув чесними, чи нечесними засобами. Йде про те, хто має забрати спадщину. Швеція, Ліхтенштайн, чи розсіяні по цілому світі свояки покійника.

Покищо Стокгольм, Гельсінки й Риґа цікавляться та хвилюються тою цікавою і таємничою історією.

ПРІМА АПРІЛІС.

Цього року не було таких пріма-апрілісових жартів, що про них опісля говорять усі бодай із пів року. Ясно, що нема відповідного настрою до жартів. Нікому не в голові жарти, коли політичні умовини у світі так складаються, що кожна хвилина може принести війну. Втім у наших умовинах люди вже втратили орієнтацію у сумній буденній дійсності й важко відгадати, що тепер правда і що пріма-апрілісовий жарт.

А ще минулого року був сякий-такий настрій. Минулого року в однім із великих паризьких театрів замовив хтось телефонічно дві льожі, буцімто для анґлійських чи американських делеґатів. Дирекція почала прослідкувати справу і виновник-сміхун заплатив кілька тисяч відшкодування.

В минулому році появився на ніцейській пляжі якийсь чоловік ухарактеризований за Гітлера. Його окружила тисячна юрба і він усіх витав гітлерівським поздоровленням руки, поки його не забрала поліція на комісаріят, не відорвала наклеєних вусів. При тому виявилося, що „фірер" не знає ні словечка по німецьки. Було ще давніми роками й багато інших першоквітневих жартів і не все дотепних та не завжди щасливих.

Альфонс Доде оповідає траґічну подію, яка торкається 70 років минулого століття. Один його знайомий на прізвище Рікар дістав першого квітня вістку, що німці знову виповіли Франції війну. Рікар мав повнолітнього сина, який саме під ту пору відбував військову службу. Старий батько не сказав нікому ні слова, вийшов до другої кімнати і застрілився.

А жартуни вже збиралися кричати:

„Пріма апріліс, пріма апріліс!"

Ланцюги щастя.

Хто не знає таких листів:

„Цей ланцюг започаткував у Голяндії побожний пастор, якого постигло нещастя. Перешліть долучену до цього листа молитву девять разів до 24 годин..."

І так далі. Зміст буває ріжний. Раз довший, раз коротший, раз простіший, раз складніший. Іноді виявляється, що ланцюг започаткував не голяндський пастор, лиш вязень засуджений у Франції на смерть. До листа долучені приклади: хтось, що виконав доручення, виграв на льотерії міліон інший, який не виконав, стратить багато грошей, або його ограбили і вбили у поїзді.

Як направду повстають такі ланцюги? Відповідь на те питання подає „Альманах колекціонера":

„Трицять літ тому в одній із мініятурних европейських держав, щось гейби в ролі таких, як Монако, або й ще менших, жив один начальник пошти". Той поштар мав погану пристрасть: любив грати в карти.

Одного разу вичистившися до нитки, він крикнув:

— Останню карту! Ставлю на неї суму рівну приходам нашої пошти за рік.

Партнер спершу надумувався, але згодився на карту. Остаточно чим він рискував? Адже приходи пошти були мінімальні. Поштар витягнув добру карту. Тоді партнер іронічно засміхнувся:

— Кілько я вам винен?

— Скажу вам щойно за рік?

І тоді почався ланцюг. Начальник пошти рішив збільшити вдесятеро приходи пошти. Йому теж воно вдалося. Пошта почала продавать марки у великих скількостях. По році приходи пошти збільшилися до тієї міри, що довжник мусів просити поштаря, щоб він розложив йому довг на рати.

—o—

Жарти пяниці на моторівці.

В Ріо де Жанейро трапилася недавно сензаційно-весела подія. Один багач, підхмелившися, сів пяний до власної моторівки та почав у стрімголовнім темпі кружляти по пристані. Його дивовижні пописи з моторівкою викликали вибухи сміху серед зібраних моряків. А пяниця немов навіжений обіздив іншу моторівку і то з такою пияцькою впертістю, що вкінці тверезий програвав у тих дивоглядних „змаганнях" і мусів безрадно стануть зі своєю моторівкою на одному місці. Імовірно така „перемога" вистачала пяниці, бо він відпливав і шукав собі іншої жертви.

Вкінці тієї забави з головокружними перегонами мала вже пристанева поліція досить. Інспектор вислав два моторові човна, щоб вони покінчили з упертим пяничкою-моряком. Та виявилося, що лекше дати приказ, як його виконати. Легке, на око, завдання було незвичайно важке, бо пяний моторист фантастичними викрутами завжди втікав поліційним човнам зпід самого носа.

Зібрана у пристані юрба нагороджувала кожний такий попис пяниці бурхливими оплесками та окликами заохочувала його до дальшого двобою з поліцією. Вкінці поліцистам урвався терпець і вони почали стріляти сліпими набоями. Та й ця проба не помогла. Пяниця, видно, зорієнтувався, що поліція хоче його лиш налякати і преспокійно їздив собі дальше, глузуючи з поліцаїв.

Невідомо, як довго було би тривало це видовище, якби вкінці у збірнику не вичерпався ввесь запас бензини. Тоді загонистий моторист, рад-не-рад мусів піддатися. На поліційнім комісаріяті виявилося, що власником моторівки є багатий власник найбільшого в Ріо де Жанейро складу бавовни, на прізвище Відаль [illegible]. Пяниця запросив ще на комісаріяті поліцистів із погоні на маленький — як він сам казав — бенкет. На превелике його невдоволення поліцаї відмовились від принадливого „запрошення, бо хоч у Бразилії нема прогібіції, то є постанови, які не дозволяють поліцистам пити алькогольні напитки.

—o—

Скарби мадярської корони.

Будапештенські часописи повідомляють, що в найближчому часі почнуть спроби з розшуками і добуттям із дна Дунаю скарбів мадярської корони.

Історія тих скарбів така: Коли після битви під Могачем мадярський король Владислав потонув у ріці, його дружина Марія намагалася врятувати скарби з палати в Буді.

Всі дорогоцінности навантажили на галери і скермували до Прожани, нинішньої Братислави. Та по дорозі ворог напав на галери і дві з них затонули в Дунаї.

Інших пять галер приплило щасливо до свого місця призначення і відтак усі дорогоцінности приміщено у Відні, де теж збережено їх точний спис. Затоплені галери з масою золота й дорогоцінних каменів лежать ще й до нині пори на дні Дунаю.

Іван Левицький

емерит. професор III. державної і захоронкарської семинарії, б. професор шкіл Р. Ш. і Музичного Інституту ім. М. Лисенка

упокоївся 8. квітня ц. р. Похорони відбудуться 11. квітня в 4-30 год. з Вірменської Крипти на Янівський цвинтар.

НОВИНКИ.

— Косметичний кабінет „DISTINCTION", Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інженіра хемії. Поради також листовно. —10

— Новововідкрита крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— Весняний сезон у Черчі від 1. травня. Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— Нова українська торговельна станиця. Парова фабрика солодощів „Фортуна Нова" відкрила на днях свою чергову крамницю зі солодощами в Дрогобичі при вул. Міцкевича ч. 4. Є це вже шеста крамниця цієї фабрики в краю.

— Заява. Отсим подаю до загального відома, що з днем 1. квітня ц. р. я перестав бути редактором місячника „Лицарство Пресвятої Богородиці" і з тим видавництвом взагалі не маю вже більше нічого спільного, як також не беру на себе ніякої відповідальности за дальшу діяльність того видавництва. — Львів, 8. IV. 1938. **О. д-р Осип Кладочний**

— Філія Союзу Українок повідомляє, що вівторок дня 12. III. в год. 18.30 на ширших сходинах виголосить реферат У. Старосольська на тему: „Господарюймо раціонально".

— Вечір арій і пісень. В неділю, 10. ц. м. в год. 19.30 (7.30 веч.) в малій салі Муз. Інст. ім. М. Лисенка у Львові, відбудеться „Вечір арій і пісень" у виконанні відомої оперової артистки Гени Зарицької (меццосопран). В програмі твори українських (львівських) і чужих композиторів. При фортепіяні д-р Н. Нижанківський.

— Пригадуємо всім членам кооп. „Рідна Школа", що Загальні Збори кооперативи відбудуться у Львові 15. квітня ц. р. в домівці Т-ва „Рідна Школа" вул. Сикстуська ч. 46 в год. 18. З огляду на те, що ці Загальні Збори відбуваються другий раз — необхідна відповідна кількість членів, передбачена статутом. — **Надзірна Рада.**

— „Кресові" письменники і їх відношення до нас. Відчит на таку тему виголосить п. Наталя Зибенко у клюбі „Нової Хати" й „Труду", Ринок 39. Початок год. 6. Членам і гостям раді.

— Важне для учителів українців у польських школах. В „Урядовім Деннику" міністерства освіти появився обіжник у справі звільнювання від шкільних занять учителів гр.-католиків і православних у свята старого стилю. Тих учителів можна звільняти в дні врочистих свят їх віроісповідання, зн. у часі Різдва (від 6—9. січня), на Новий Рік, Йордан, у часі Великодних Свят (три дні) та на Зелені Свята (2 дні). Коли вчителі проводять Великодні Свята поза службовим місцем, можуть дістати ще 1 день перед і 1 день по Святах як дні вільні від занять.

— Хто виграв на льотерії? В нинішнім тягненні Льотерії Клясової впали м. ін. такі більші виграи: 15.000 зол. на ч. 84998; 10.000 зол. на ч 17274, 93497, 114265, 149936, 144930; 5.000 зол. на ч. 3179, 7611, 35977, 51629, 69027, 102315; 2.000 зол. на ч. 32796, 14319, 39182, 62593, 78117, 85480, 146495; 1.000 зол. на ч. 20074, 21461, 23442, 49963, 69352, 79282, 83680, 138538 158563. — Дальші виграи такі: 150.000 зол. на ч. 20711; 25.000 зол. на ч. 14069, 66621; 15.000 зол. на ч. 7615, 112484; 10.000 зол. на ч. 27336, 117182, 137900; 5.000 зол. на ч. 45754, 30376, 47228, 81950, 78785, 14379; 2.000 зол. на ч. 15761, 18138, 18428, 27612, 45140, 68028, 72537, 123045, 144954.

— За намагане вбивство матері. 16-літня Софія Павлюк, служниця у Львові, видала в руки поліції свого батька Стефана, який приїхав до неї до Львова з Ходерковець пов. Мостиська. Поліція арештувала Ст. Павлюка і ствердила, що він дійсно важко поранив свою жінку, а опісля втік до Львова до своєї доньки. Важко ранену Павлюкову відвезли до шпиталя.

— Львівська хроніка. Минулої пятниці вечором львівські злодії обікрали д-ра И. Мейсельса якому забрали з його помешкання при вул. Шариток 5а 1.000 зол. і годинник вартости 1200 зол. — Купцеві оселедців І. Леверові вкрали з його крамниці при вул. Шпитальній 453 зол. і три золоті перстені. — З помешкання урядовця Й. Ференштайна при вул. Гловінського злодії вкрали футро і срібні ложочки вартости 600 зол. — З гр.-кат. каплиці при захисті сиріт при вул. Павлинів ч. 3 злодії вкрали золоту чашу вартости 250 зол.

— Пожежа в Річках. Пишуть нам з Рави Руської: В понеділок 4. ц. м. вибухла несподівано пожежа в будинках Василя Піха в Річках пов. Рава Руська, що внаслідок сильного вітру перекинулася на сусідські будинки. Жертвою пожежі впав цілий присілок а саме: будинки Василя Піха, Парасі Улецької, Максима Панечка, Івана Салітри, Олекси Мізюка, Михайла Бриня, Івана Грицаля, Дмитра Зивера, Івана Рибака, Андрія Теглівця, Михайла Прибули, Дмитра Прибули, Михайла Ногаля, Андрія Ногаля, Теглівця Гринька і Михайла Зінчина. Вогонь знищив не лише будинки, але і теж інвентар. Шкоди обчислюють на 30.000 зол. Зогляду на те, що всі згадані господарі найшлися у крайній нужді — в імені погорільців звертається підписаний до установ і громадян равського та сумежних повітів, щоб прийшли їм з матеріяльною допомогою. Жертви для погорільців слід пересилати на мою адресу: Совик Степан Рава Руська, вул. Міцкевича 12. І. Усі часописи прохаю передрукувати цей поклик. **О. Совик.**

— Страшна смерть постигла в пятницю 8. ц. м. пополудні 10-літню дівчинку Кляру Сімпель, яку переїхав автобус при вул. Краківській. До трагічного випадку дійшло у хвилині, коли автобус з пасажирами виїхав з пл. Стрілецької і скручував на вул. Краківську. Саме тоді хотіла перебігти 10-літня К. Сімпель з одного хідника на другий і дісталася під колеса автобусу. Хоч шофер Василь Микитчак спинив негайно автобус на крик дівчини — було вже запізно. Важко ранену дівчинку перенесли до рятункового поготівля, де вона теж померла. На доручення лікаря тіло дівчини відвезли до інституту судової медицини. Поліція переслухала на місці шофера і свідків трагічної події. На родину кравця Сімпля впала вістка про смерть їх дитини немов грім з ясного неба.

— Зїзд польських адвокатів відбудеться у Варшаві з початком травня ц. р. На зїзді польські адвокати обговорять справу здійснення нового закону про устрій адвокатури.

— За образу польського народу. Перед окружним судом у Варшаві почався в суботу 9. ц. м процес проти доцента виленського університету Ст. Цивінського і видавця „Віленського Дзєннік-а" А. Звежинського за провину зі ст. 152 к. к. (за образу польського народу). Прокуратор притягнув обох підсудних до відповідальности за згадану провину на основі статті Цивінського в „Дзєннік-у Віленьск-ім",

Д-Р ІВАН КОПАЧ.

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

Відомий професор нашого львівського Музичного Інституту імени Лисенка і заразом доцент музики в гр.-кат. Богословській Академії у Львові, д-р Борис Кудрик, видав минулого року „Огляд історії української церковної музики" як XIX. том „Праць гр.-кат. Богословської Академії у Львові" (Львів, 1937, 8°, стор. 144). Прегарна і дуже пожиточна книжка! Автор орієнтує коротко цікавого читача про почин і розвиток нашої церковної музики у звязку з історією европейської музики взагалі — від початків Христової Церкви у Палестині аж по нинішний день. Зараз на вступі він пригадує, що „Стара Україна взяла разом із християнством і всіми питоменностями релігійного обряду також церковну музику із Византії чи то безпосередно чи через Болгарію", а знову ж „византійська церковна музика оперлася на матірній праоснові всякої старохристіянської музики — на старожидівських релігійних напівах." Основними-ж прикметами старожидівських напівів були, каже автор дальше, „абсолютна одноголосність, виключна вокальність (т. зн. безінструментальність — д-р І. К.), рецитаційна (неозначена) ритміка, кермована виключно лиш акцентом слова, і часті мелізми (кольоратури, прикраси)." Ті прикмети можемо бачити ще й нині по наших церквах, особливо при читанню дяками псальмів на Утренях і Вечірнях, а також і по жидівських божницях і навіть по приватних жидівських хатах (особливо по селах), як жиди відправляють свій „шабаш". Бойки кажуть: „Жиди вайкають, а наші дяки бегечуть" — і то є власне ота співна (т. зв. мелізматична) „рецитація" чи „деклямація" богослужебних текстів Старого і Нового Завіта.

Від Греків переняв той релігійний „спів" християнський Рим, особливож славний учитель св. Августина, медіолянський єпископ св. Амврозій (340—397), а в тверді і непохитні норми, що ще й до нині обовязують цілий римо-католицький світ, уложив його і закріпив раз на завсіди великий папа Григорій Великий (540—604), т. зв. „Григоріянський спів" (Cantus Gregorianus). З ходом часу розширено і доповнено на Сході той первісний церковний т. зв. „рецитаційний" спів — він був одноголосний (унісонний) та антифональний (т. зн. перекличний на переміну між священником і хором або й між двома хорами чи „крилосами") — новими пісенними формами, особливож строфічними гимнами (нпр. наші тропарі і кондаки), а навіть дальше цілими т. зв. „канонами", тобто „рядами" чи там „циклями" пісень. Такий „канон" має девять пісень і в кождій з них три або чотири строфи, як то бачимо нпр. у великоднім нашім каноні, що починається співом „Воскресенія день, просвѣтимся люде"; але канон Андрея Критського на т. зв. „Поклони" (т. є на середу четвертого тижня Великого Посту) має далеко більше строф. Св. Іван Дамаскин (700—750) уложив ті всі роди східного церковного співу у тривкі, обовязкові для всіх церковних відправ, норми і став тим способом для східної церковної музики таким же законодавцем, яким для західної був уже папа Григорій Великий. Із пісенного матеріялу, який мав перед собою із цілих попередних 700 літ, Іван Дамаскин уложив т. зв. Октоїх (Осмогласник), у якім усі напіви поділені та впорядковані на „8 гласів", т. зн. на 8 ріжних мельодій, але — треба додати — окремих „8 гласів" т. зв. воскресних (для тропарів, кондаків і богородичних) і знову окремих 8 напівів т. зв. „самогласних" — отже властиво разом аж 16 ріжних мельодій. Ба, але на тім не кінець. Бо приходять до того ще співи т. зв. „Минейні", т. зн. гимни (величання) у честь ріжних Святих, для кождого з них у день їх памяти за порядком календаря¹), а то часто в напівах відмінних від т. зв. Октоїхових, бо поза воскресними і самогласними мельодіями є ще напіви: подобні і болгарські та й ще інші.

Якеж тут богацтво і думок і вислову і мельодій, а з тим уже і настроїв, що повторяються невпинно з року на рік, і то навіть у найбіднішій нашій церковці, якщо тільки вона має щастя дістати собі ревного духовного провідника-священника і доброго, справді побожного співака дяка! Якеж богацтво релігійної та мистецької культури могли би такі два мужі причинити кождій нашій, хочби і найбіднішій громаді, якби тільки вміли і схотіли заохотити цілу церкву співати „всім чесним собором"

¹) Грецьке слово „men" (латинське „mensis") значить „місяць", отже „Минея" — то книга церковних гимнів по порядку місяців чи там календаря день за днем — окремо на кождий місяць інша. Згадує її також Шевченко в „Епільогу" своїх „Гайдамаків" по побожну недільну лектуру свого батька:

„Бувало в неділю, закривши Минею,
По чарці з сусідом випивши тієї,
Батька діда просить, щоб той розказав
Про Коліївщину, як колись бувало..."

Та тут згадка мабуть не про церковну літургічну Минею, а про т. зв. „Четьї-Минеї" тобто „Минею до читання" т. зн. „Житя Святих" місяць за місяцем, тобто за порядком церковних відправ у честь тих Святих впродовж цілого року. Найславніші того роду „Четьї-Минеї" уложив у XVII в. наш визначний письменник того віку Дмитро Туптало Ростовський (1651—1709, що був митрополитом у Ростові над Доном), а знаний автор „Исторій русской литературы" проф. Пипін завважає отверто, що „для свого часу то була одинока у своїм роді праця, якої без сумніву не міг би був виконати ніхто з московських книжників" (пор. М. Возняк „Історія української літератури", II. 1, стр. 348).

що на неї гостро зареагували польські старшини у Вильні. Суд допустив покищо доказ із 4-ох свідків. Підсудних боронить 6-ох адвокатів обвинувачує прок. Желенський.

— Божевільний підпалив помешкання. В центрі Варшави при вул. Гожій божевільний порубав меблі у свому помешканні на пятому поверсі і підпалив їх. Опісля зліз по ґзимсі до сусідського помешкання і забарикадувався у кухні. Пожежна сторожа вгасила вогонь, а божевільного обезвладнила виваживши двері.

— Жив три роки за гроші нареченої. На днях розглядав Найвищий Суд у Варшаві ось-таку цікаву справу. Кілька років тому приїхав до Варшави лікар Б., щоби зностифікувати свій закордонний лікарський диплом. У Варшаві пізнав панну Г., якої батьки згодилися виплачувати свому майбутньому зятеві 300 зол. місячно та давати одіння аж до осягнення диплому. Крім того по шлюбі зять мав дістати ще великий посаг. Молодий лікар не спішився з нострифікацією свого диплому, опинившись у дуже добрих матеріяльних умовинах. Вкінці по трьох роках зірвав з нареченою — мовляв — характерами не згоджуються зі собою. Тоді мама панни Г. написала письмо до лікарського виділу університету зі закидами, що лікар допустився неетичного вчинку. Тому, що виділ зажадав вияснень від молодого лікаря, він вніс акт обвинувачення проти панни Г. до суду за зневагу зі ст. 255. Городський суд засудив її на 2 тижні арешту, але окружний суд переслухав свідків, які обтяжили лікаря Б. кажучи, що він поводився як джиґун та обманець, і увільнив панну Г. З черги справа опинилася в Найвищому Суді, який затвердив присуд окружного суду.

— Перше число литовського часопису „Надія", що його почали видавати литовці у Вильні, сконфіскувало городське староство і забрало цілий наклад. Листи, що їх вислали з початком квітня з Польщі до Литви, вернулися з допискою, що висилка приватної кореспонденції покищо недозволена.

— Убив сусідку за слухання радія. В Сен-Савін під Труа у Франції 71-літній Й. Каве застрілив свою сусідку, 40-літню Г. Мійон і сам скінчив самогубством. До вбивства дійшло по пекольній сварці старушка зі сусідкою за те, що в ночі наставила радіоапарат і перешкоджала йому спати.

— Четвернята в Румунії. В селі Караш у Банаті селянка Анна Бурдук привела на світ четвернята: двох хлопців і дві дівчинки. Мама і діти почуваються дотепер добре. Населення живо цікавиться четвернятами. Громада подарувала їм площу на будову нового дому.

на славу Божу і на втіху власну! От і справдилосяб тоді таки на наших-же очах велике слово старозавітного псальмопівця: „Всякоє дыханіє да хвалить Господа!" Я мав велике щастя бачити у моїм життю таку одну нашу церкву і таку одну нашу громаду, ба, не тільки бачити, але й співати з нею, особливо підчас Різдвяних і Великодних Свят, а то в рр. 1886 до 1889 в селі Лішни коло Дрогобича, де тоді був парохом мій бл. п. вуйко о. Іван Скобельський, а я як ученик вищої ґімназії в Дрогобичі все ті чотири роки святкував у нього. Там ціла церква співала і то не тільки Службу Божу, але взагалі цілу богослужбову відправу, як тільки знала напамять або мала перед собою в книжках дотичні церковні тексти. Напіви були знані, а бл. п. вуйко — сам син дяка і добрий співак ще з перемиської дяківської бурси єпископа Снігурського — що неділі перед Вечірнею зараз по обіді вже від другої години пополудни вчив своїх парохіян церковного співу, м. і. також тропарів і кондаків, і на ту науку збиралася все правильно повна церква людей обох полів від наймолодших до найстарших. Якже щасливими чулися тоді там ті люди, що ото й вони можуть і вміють величати Всемогучого Бога високими словами великих Отців Церкви, а не потребують стояти в церкві німо мовби якесь тупоумне стадо безгласних тварин! А в такім всенароднім побожнім співі губилися самі собою навіть деякі неточности та хиткости слабших чи невироблених ще голосів. Основний тон пісням надавав загальний побожний настрій громади і покривав собою вповні навіть деякі незначні індивідуальні відхили від загальної ґрімкої, усім знаної мельодії. І така активна співучасть у богослужбі — то прецінь не те, що пасивна, безпричасна стоянка чи дрімання хочби і при яких гарних орґанах та зовсім незрозумілих чужомовних співах.

(Продовження буде.)

— Заборона швидкої їзди самоходами. Провідник Бюркель видав гострий заказ швидко їздити самоходами по вулицях Відня. Заборона швидкої їзди самоходами торкається головно членів націонал-соціялістичної партії. За нарушення цієї заборони будуть гостро карати без огляду на партійне становище членів.

— Прогулька по Сицилії. До Палермо на Сицилії приїхав кн. Бернард, чоловік кн. Юліяни, престолонаслідниці Голяндії, в богатьома приятелями. Кн. Бернард задумує відбути самоходову прогульку довкола Сицилії, опісля поїде до Неаполю.

— Третина мешканців Клівлянду живе з допомог для безробітних. Отже згідно зі статистикою, 60.000 жонатих робітників працює при публичних роботах, а 30.000 жонатих робітників живе лише з допомог безробітним.

— Базиліку св. Гробу в Єрусалимі замкнули для вірних від 10. ц. м. з огляду на публичну безпеку тому, що загрожує катастрофою. Будинок базиліки походить з XII. в. і находиться у злому технічному стані. До катастрофи могло би дійти дуже легко підчас напливу більшої кількости осіб. Богослуження відправлятимуть священики на власну відповідальність.

— Невиданий страйк. У палаті справедливости у Франції застрайкували урядовці архівів тому, що їм не підвищили платні. Страйк зорганізовано так, що двох урядовців архіву обсіли бюрка зі судовими актами і відмовлялись їх видавати. Такий невиданий окупаційний страйк викликав нечуваний хаос у судівництві.

— Помер вожд індіян у Канаді С. Команда в 110 році життя. Команда був найстаршим мужчиною в Канаді і 20 років був вождом резервату індіян над озером Ніпізінґ. Старий індіянин був католиком.

— Ріжні вісти. Число самоходів у Швеції зросло у 1937. р. до 191.947 возів, а число мотоциклів зменшилося на 195. — Недалеко чеського кордону в Депрет на Мадярщині дійшло до бійки між циганами-пачкарями і жандармерією. Один жандарм убитий, трьох ранених. Ватагу пачкарів арештували. — У провінції Гуелька мають парцелювати поміж селян 17.000 акрів землі з доручення ґен. Франка.

— Справлення помилок. У вчорашньому (77.) числі „Діла" просимо справити в передовій статті **„Чи можна помиритися з москвофілами?"** отсі помилки: В II. відступі згори, рядок 19, зам. „леґенду" має бути: **ґегенну;** в IV. відступі згори, рядок 3. здолу, зам. „ненависти" має бути: **ненависних.**

— **Зрадилися випадково.** „Наступ на банки!" — така вісточка оббігла недавно всю пресу, де писали, що у звязку з загрозою війни всі вкладчики масово посунули до банків, вибирати свої вклади. Один наш часопис у такій вісточці слушно замітив, що в тих довжезних хвостах, які стояли на вулицях перед банками, стояло також чимало українців і то таких, що їх уважають за свідомих і які вміють про гасло „свій до свого". Так. Стояли вони там. І соромилися, коли побачив їх який знайомий збоку. Соромилися не того, що йдуть по свою ощадність, а того, що складали в чужих — і це виявилося випадково. А чейже не потребували зазнати того сорому, якби мали трохи більше довіря до своїх установ і там щадили. Бо булиб пішли до своїх і булиб також дістали свою ощадність. А може й не булиб пішли. Бо при тій нагоді показалося також, що на наші банки не було такого „наступу", хоча і там багато людей складає ощадности. Чим це пояснити, в те не входимо. Правдоподібно тим, що власне в тій хвилині збудилося в наших свідомих вкладчиків тимбільше довіря до своїх і вони сказали собі: „Наше в наших не пропаде. Не може пропасти! Можна сказати, що і в чужих не сміє вклад пропасти, одначе більше довіря до своїх таки психольоґічно умотивоване. Та як там не булоб, а всеж останній випадок показав, в якому прикро ніяковому становищі можуть часом опинитися ті, що не складають своїх ощадностей у рідних банках. А висновки з того нехай кожний зробить собі сам...

—o—

✝ Посмертні згадки.

о. Омелян Крвавич, парох Отиневич, передплатник „Діла", помер 8. квітня ц. р., проживши 58. літ. Похорон відбудеться 10. квітня. В. Й. П.!

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток юнача.

Відозви й комунікати

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Зближаються Свята Христового Воскресення. Дні радости в душах християн. Але тої радости не буде в серцях тисячів українських безробітних: вид примираючих з голоду дітонят у смутку сповине лиця наших безробітних родин. Ждали цілу зиму на весняні сезонові роботи. Тепер розвіялись їх сподівання. За великі жертви жадають від них за мізерну ціну невольної праці. І знову без праці, без хліба, ... ба, що відречуться себе і свого імени. Але на це не йде український безробітний. У студеній вогкій хаті — сутеринах, чи в бараку за містом, чи в норі в цегольні — бється українське серце, що не здібне до відступства, чує жаль до своїх, що замало цікавляться долею найменшого свого забідованого брата.

В днях Великого Посту Ви, Громадяни, що ще маєте теплу хату і маєте в що зібратись і чим прокормитись, згадайте про тих Ваших братів бідних, що в голоді й холоді живуть і всі свої надії поклали на Вас. Подбайте про те, щоб не лише Ви радісно стрічали Великодні Свята, але, щоб через Вашу малу жертву усміхнулося в цей День Християнської Радости обличча Вашого найбільш суспільно покривдженого брата — українського безробітного.

А Він Вам цього не забуде: прийде час і віддячиться Вам сторицею. Знайте, що своєю жертвою рятуєте тисячі українців перед денаціоналізацією, перед національним і релігійним відступництвом! Спішім з поміччю, доки ще нужда й голод та байдужність з нашої сторони не вломили відпорности українського безробітного на покуси тих, що ждуть на його прихід з теплою одежою та обіцянкою праці.

Українці! На Ваші жертви ждуть ... пляче безробітні! Памятайте, що двічі дає, хто зараз дає! Не отягайтесь, а жертвуйте, що можете: зі свого багацтва й зі своєї нужди. А Бог Вас поблагословить.

Жертви просимо слати почтовими переказами на адресу: Промбанк, Львів, вул. Грудзицьких ч. 1, або чеками на П. К. О. 506.778 з дпискою: Безробітним.

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ
ПРИ Т-ВІ „С И Л А" У ЛЬВОВІ:

О. Всеволод Дурбак, голова

М-р Зиновій Решитило, заст. голови

Дописи.

ЛЬВІВ

Академія в честь Т. Шевченка в Сороках Львівських. У неділю 3. IV. 1938 чит. „Просвіти" в Сороках Львівських уладила академію в честь Т. Шевченка ... сля „Заповіту", який відспівав мішаний хор — ... це свято голова місцевої чит. „Просвіти" о. Роман ... ян і в короткій промові змалював величню постать Шевченка та зясував його значіння для українського народу. Реферат про життя і твори нашого Генія ... лосив потім один з місцевих юнаків, 16-літній ... ло Хомяк. Після цього була ціла низка продукцій хорових, сольоспівів, дуетів, деклямацій і ... льо. Мішаний хор, під батутою студ. прав Богдана ... шельницького вивязався якнайкраще із свого завдання. Виконання хорових продукцій було бездоганне ... окреме признання заслуговує вдатне виконання ... зацвила червона калина" Кошиця та „Пізній ..." ... тка (на міш. хор). Ці пісні опівав цей хор 27. III. ... і на районово-повітовому святі Т. Шевченка у ... сах і здобув повне признання. Майстерне ... сольо виконав Богдан Крушельницький. З ... причин деякі підготовані деклямації відпали. ... звеличав гостинний виступ тенора ... димира Куровського з Малехова, який відспівав ... однаково" власної композиції. Цей спів викликав ... оплески, і виконавець мусів співати ще кілька ... ків. На закінчення хор відспівав національний ... Свято залишило незатерте враження на присутніх ... ло вражала численна участь громадянства з ...

Присутній.

Ляшок Мурованих.

РАВА РУСЬКА

Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" у Раві Руській. В суботу 2. 4. 1938 відбулися звичайні річні Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" у Раві Руській. В зборах взяло участь 44 делегатів від читалень і ... пів філії та делегат Гол. Т-ва „Просвіта" ... мир. Невелике число членів треба завдячувати ... погодою та подіями, що в останньому часі ... на терені повіту. Збори відкрив довголітній ... лії інж. Василь Терпелюк. Згадав померлих ... лії, між ними члена-основника філії бл. п. Петра ... мака з Немирова та членів Івана Чубея, ... жака, обох емер. урядників в Раві Руській ... Онишковича, управ. школи в Дівиськах ... які склали довголітній скарбник філії Стефан ... ська, секретар Степан Совин та голова ...

зяюв — слід підкреслити, що праця філії з кожним роком посилюється. У звітовому році відбув виділ філії 14 засідань, вислав до читалень 9 обіжників, уладив 10 анкет, відбув 129 поїздок по селах і перевів провірки майже в усіх читальнях, уладив 136 рефератів, про значіння організації взагалі, зокрема Просвіти, про гасло „свій до свого“ про масову ощадність і т. д. Уладив районовий попис аматорських гуртків, повітовий день „Просвіти“ 6 курсів фарбування пряжі, полотна та гарбування і виправи шкір, спільно із Радою Повітового Союзу Кружків Р. Ш., зорганізував і вів 15 дитячих садків, перевів збірку на „Дар Просвіті“, що дала у вислідї квоту 1076,28 зол. У філії мало членів, бо всього 1615, а з цього таких, що заплатили вкладку ледви 961, та вина в цьому не виділу філії, але мужів довіря на місцях. До найкращих мужів довіря належать: Луць Чарнюк з Корчмина, Ярмола Гриць з Вербиці, Олекса Віда з Ульгівка, Гриць Гулик з Потелича, Іван Бурда з Воробличина і Дмитро Гощій з Камінки Боброїдів. У звітовому році філія оснувала читальні в Мегорові, Вірбках і Руді Журавецькій, так що з кінцем 1937 року було на терені філії 65 читалень, з чого на Равщину і Немирівщину припадає 38, на Угнівщину 27. У цих читальнях зорганізованих 7.687 членів, крім членів самої філії. Касовий прибуток усіх читалень виносив 28.947.60 зол видаток 25.654.53 зол. крім прибутку самої філії у квоті 7.381.97 зол. і видатку у квоті 6.652.67 зол. Читальні мають майно вартости 146.449 зол. і на нього складається 38 доми з площами, інвентар і книжки у бібліотеках. Книжок по бібліотеках є 16.225 крім філіяльної бібліотеки, яка має 1.236 томів. З бібліотек по читальнях користало 3.203 читачів, які прочитали 22.553 книжок, з бібліотеки філії користало 229 читачів, що прочитали за рік 2.948 книжок. Читальні передплачували 245 часописів і журналів, уладили 321 відчитів і 2.116 голосних читань. При читальнях є зорганізованих 44 аматорські гуртки, 29 хорів, 1 оркестра, 3 жіночі гуртки, 21 самоосвітніх і 4 молодої Просвіти. У звітовому році уладили читальні 261 аматорських вистав, 34 вечерів у честь Шевченка, 8 Франка, 26 Просвіти, 7 книжки та 71 інших національних свят. При філії істнує також Музейна Секція, яка займається збіркою експонатів. У звітовому році відбулося кілька поїздок, з яких пані Ярославі Мушкова і Д. Божикова привезли з розібраної церкви — збудованої 1593 року в Потеличі — кільканадцять вартісних експонатів, зокрема: 15 образів з іконостасу, царські врата, залізний хрест ковальської роботи, одну скриню з вартісними декораціями, фаляндовий флякон, 2 різьби та частину одвірка з написом 1593 р. З поїздки до Верхрати ці пані привезли один образ мальований на монастирському склі 4 ковш, 5 рукописних книжок з матеріялами до історії XVII і XIX століття, одну церковну книгу з чудовим рукописом і частинно печатану старим церковно-славянським друком та одну стару кадильницю. Іменем Контрольної Комісії, склав обширне звідомлення дир. Іван Козлиівський, який поставив внесок висловити виділові філії, зокрема урядовцеві філії дир. Степанові Совкові признання за працю. Цей внесок присутні прийняли рясними оплесками. Після реферату делегата Головного Виділу інсп. В. Татомира і короткої дискусії, збори ухвалили Виділові, який уступав, абсолюторію і на внесок голови читальні в Любичі Дебів Олексія Путька вибрали майже одноголосно (друга листа дістала 6 голосів) четирнадцятий раз головою заслуженого не лише в освітній але й у всіх інших ділянках національного життя інж. Василя Терпелюка, а до виділу дп. Стефанію Котовську, д-ра Д. Богачевського, д-ра С. Бовиша, д-ра В. Карпевича, д-ра В. Теслюка і дир. Степана Совка. По устійненні додатку до членської вкладки і прийнятті буджету філії на внесок дир. Степана Совка Загальні Збори одноголосно доручили Виділові Філії 1) переслати Головному Т-ву „Просвіта“ з нагоди 70-літнього ювилею письменний привіт, 2) в ціли створення живого памятника в честь Просвіти скликати окрему нараду з представників всього українського громадянства і на ній виробити плян знайти засоби як прибирати фонди на будову відповідного до потреб повіту власного дому. Після того голова інж. Василь Терпелюк подякував присутнім за участь і замкнув Загальні Збори. Зібрані відспівали національний гимн.

ТОВМАЧ.

Загальні Збори „Районової Молочарні“ у Товмачі відбулися в неділю, 20. березня 1938 р. Заступлених було 7 сіл. Рай. Молочарня в Товмачі повстала зі злуки чотирьох молочарень. Мала це бути одна з найбільших Районових Молочарень в окрузі. Ще в минулому році охоплювала кружками аж 16 сіл, цього року тільки 11. Як виказує річне звідомлення молочарня виробила в 1937 р. коло 17.000 кг. масла. Чим виправдати таку низьку продукцію? Частинно минулорічною посухою, але головно дивним, трохи байдужим відношенням до Рай. Молочарні наших господарів, особливо багатших. Захоплені хвилевою підвишкою цін на збіжжя вони занедбують молочну господарку, обманюючи себе, що давати молоко до молочарні не виплачується. Це відношення треба змінити. Найновіші законні вимоги до Рай. Молочарень накazують діяльність „Рай. Молочарні“ поглибити, навіть поширити. Треба у першу чергу закріпити співпрацю з філією „С. Г.“ в Товмачі та навязати через господарського референта лучбу з кружками „Сільського Господаря“. Не зважаючи на всякі різні внутрішні та сторонні труднощі, слід подумати над матеріяльною допомогою хліборобам на випадок захорування та загибелі коров. Треба більш пляново та енергійно стягати членські уділи, щоби таким чином прибирати потрібний капітал на будову домівки. Конкуренцію з іншими Рай. Молочарнями у Товмаччині витримає „Районова Молочарня“ у Товмачі тоді, коли свою працю під кожним оглядом посилить та поліпшить.

СТАНИСЛАВІВ.

Нові станиці. Мин. тижня відкрив п. М. Гірняк фабрику пашного вапна під фірмою „Агра“. Продукт нової фабрики — це мінеральна мішанка необхідних для організму кожної худоби складників. Застосування „Вітосану“ (так зветься цей продукт) широке. „Вітосан“ приспішує між ін. ріст молодняку, скріпляє кости, запобігає здуттю, підсилює апетит і т. п. Повстання „Агри“ дуже корисне явище в сільсько-господарській ділянці і ту фабрику, як одиноку цього роду українську, повинні піддержати широкі круги тих, що займаються господаркою. — Другою важною в нашому місті станицею є нововідчинена крамниця готового взуття Гр. Боднара. Віримо, що фахове знання власника стягне українську клієнтелю з чужих крамниць до рідної і в той спосіб дасть змогу прожитку кільком молодим людям.

З життя гімназійної молоді. Подаючи недавно звідомлення з вистави драми Старицького „Маруся Богуславка“, через недогляд поминули ми особу уч. Вальницької, що креувала головну ролю (Маруся Богуславка) і вивязалась із неї якнайкраще. Б. Л.

ПОЧАІВ.

Свято Тараса Шевченка у Почаеві. Мабуть жадне з волинських міст не має такої одноцілости в громадському українському житті, як Почаів. Має він багато кооперативних установ, як: Українбанк, молочарню, дві споживчі кооперативні крамниці, бетонярню, книгарню, овочеву кооперативу, пчолярську, до того культурно-освітне товариство і Філію Союзу Українок. Всі ці організації живуть у якнайбільшій згоді. Доказом цього може бути от хочби влаштована спільними силами дня 13-го березня ц. р. величава академія в память Тараса Шевченка. Панахида в українській мові з участю хору під проводом С. Жука відбулася при величавому здвизі народу. Після панахиди почалась академія. В програмі був: реферат, спів, деклямації і гра бандуриста Мисевича з дружиною і 2-ма учнями. Особливо гра на бандурі зробила сильне враження на присутніх, що заповнили по береги, не тільки салю Українбанку, але й подвіря. Увечорі того самого дня для ще більшого звеличання Шевченківського дня відіграли бандуристи ще кілька українських дум, а драматичний гурток „С. У.“ і Культурно-Освітнього Товариства відіграв песу „Бондарівна“. Ролю Бондарівни виконала секретарка „С. У.“. Женя Нелайхліб бездоганно. Інші ролі виконали також дуже добре Рая Малкош та Анися Коваль, члени „С. У.“. Про удекорування салі подбали члени „Союзу Українок“. Свято Шевченка в Почаеві відповіло дійсно свому завданню, бо своєю величністю та урочистістю викликало у присутніх щире й велике відчуття та зрозуміння культу Шевченка в українському народі.

ГЛИНЯНИ.

Шевченківські роковини у Глинянах. 124-і роковини уродин найбільшого сина Української Землі Тараса Шевченка відсвяткувало громадянство Глинян 9. м. м. святочними сходинами, уладженими кружком „Рідної Школи“ ім. гетьмана Івана Мазепи спільно з Т-вом „Сокіл“ у Глинянах, які відбулись у вщерть виповненій салі Українбанку. Сходини з добре опрацьованою програмою причинились до витворення надзвичайно святочного настрою у присутніх і полишили серед глинянських громадян незабуте враження. — Крім того 3. квітня ц. р. (бо 27. III. ц. р. з причин формальних перемишлянське старосто заборонило концерт) відбувся заходом читальні „Просвіти“ у Глинянах концерт з такою програмою: 1) „Заповіт“ (міш. хор під дир. Ір. Дмишка); 2) Вступне слово (м-р Волод. Климко); 3) „Козачковському“ (деклямація — Оксана Шульгівна); 4) „Сонце заходить“ (міш. хор); 5) „Розрита могила“ (деклямація — Мирослава Олексівна); 6) „Золоті зорі“ (муж. хор); 7) „Перебендя“ (деклямація — Степанія Федина); 8) „Чом річенько?“ — (муж. хор); 9) „Кавказ“ (деклямація — Маркевич); 10) „За байраком байрак“ — (муж. хор під дир. Яр. Бойкевича). Цей традиційний концерт закінчився відспіванням нац. гимну. Слід зазначити, що перемишлянське старосто, даючи дозвіл на уладження цього концерту, „з огляду на безпеку, спокій і публичний порядок“ заборонило в „Заповіті“ співати слова: „Поховайте та вставайте“ (чотири радки), як також наказало в деклямації „Кавказ“ викинути деякі слова. Пісню „Чом тужиш, плачеш“ заборонило цілком. — В сусідньому селі Ляшки Королівські заборонило старосто взагалі співати „Заповіт“ на концерті.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори ОСУК відбулися 20. м. м. у великій салі Народнього Дому. Заступлені були 78 кооператив 225 делегатами. Збори відкрив голова Надзірної Ради д-р Микола Хробак, що ствердив правосильність зборів та підкреслив у короткій вступній промові, що ОСУК знову зробив один крок вперед у свому розвою. Майно і закупи зросли, побільшився асортимент товарів, збільшено число ділянок праці, кооперативна дисципліна збільшилась, по кооперативах зменшилися манка. До президії вибрано одноголосно д-ра Хробака як предсідника та о. декана Войтовича П. з Негрибки і д-ра Загайкевича В. як членів. По відчитанні протоколу з попередніх Заг. Зборів ревізор РСУК інсп. Бакович П. відчитав у сконденсованій формі звіт з переведеної ревізії в ОСУК, додаючи до нього відповідні пояснення та відчитав теж поревізійне письмо з РСУК. Звіти з діяльности дирекції зложили директори: інж. Стаміяр О. і Гула А. Звіти були ділові, точні, прозорі та наглядно віддзеркалювали діяльність у всіх напрямках як ОСУК, так і підлеглих йому кооператив. Звіт Контрольної Комісії зложив д-р Біли От., у якому ствердив точність і правильність цілого діловодства та поставив внесок на затвердження білянсів і признання абсолюторії завідуючим органам. По звітах розвинулась оживлена дискусія, місцями навіть д. гаряча. В дискусії забирало голос 20 осіб, деякі по два і три рази. Вся дискусія велась під двома кутами. Одні промовці вентилювали справу обтиження товарів при закупах в ОСУК. Деякі з них просто в демагогічний спосіб домагалися зниження обтиження товарів, зниження висоти уділів та вкладки до РСУК, бо, мовляв, усе те не дає низовим кооперативам розвиватись як слід. Деякі люди хотіли б робити порядок там, де він вирішений, де фактично не можна нікому нічого злого закинути, а не роблять його там, де треба, себто на свому загумінку. Цікаве явище. Перші дискутанти — це були представники тих сіл, де нема порядку, де всяка праця стоїть на дуже низькому рівні. Другі трактували справи поважно та підходили до всього з боку цілого. Вкінці по одноголосному затвердженні білянсів та по признанні абсолюторії вибрано знову вилосованих. Дальші точки Заг. Зборів пройшли своєю чергою. З приводу отсих 17-их Заг. Зборів ОСУК не від речі може буде згадати, що нині ОСУК увійшов у свою третю добу. Перша доба — це доба постепенного упадку, що тривала від 1925 до 1932 р. і закінчилась кольосальною катастрофою. В 1932 ОСУК дістав інєкцію свіжої аптекарської крови. До Надзірної Ради входять нові люди на чолі з д-ром Хробаком М., до дирекції інж. Стаміяр О., Мазур К. і Гула А. Праця пішла у відворотному напрямку — до оздоровлення відносин. Схорований організм приходить поволі до здоровля, поволі двигається і ставить щораз то певніші кроки. Минулого року ОСУК прийшов уже до цілковитого здоровля. Відроблено кольосальні страти (коло 95.000 зол.) і навіть придбано вже власні фонди.

Приміція о. В. Маців/Мацькова. В неділю 27. м. м. парохіяни Засяння мали небуваде досі в цій дільниці Перемишля торжество — приміцію о. Володимира Мацькова. Свято це було для мешканців Засяння тим торжественніше, що о. приміціянт — це перший священик уроженець Засяння. Вже на кільканадцять хвилин перед 10-ою годиною вірні Засяння і багато громадян з міста, між якими був і б. управитель української перемиської гімназії сеніор Гапчикевич Роман, професори і товариші о. приміціянта, виповнили церкву оо. Василіян. Точно в год. 10. процесія запровадила до церкви о. Мацькова, який по вступних церемоніях станув до відправи своєї першої Служби Божої. Діяконували о. прокуратор Дирда ЧСВВ й о. Ганчук Роман, теж новопосвячений. Дуже зворушливу проповідь виголосив о. прот. Дирда. Новому священикові бажаємо якнайкращих успіхів у його душпастирській праці.

З викладової салі. В неділю 27. м. м. відбувся заходом „Учит. Громади“ і Т-ва ім. П. Могили черговий виклад, що його виголосив у салі „Української Бесіди“ д-р Старух М. на тему: „Пошесні недуги“. К-к.

БЕРЕЖАНИ.

Повітове свято в честь Шевченка. Дня 27. III. ц. р. відбулося заходами Філії „Просвіти“ в Бережанах повітове свято в честь Шевченка. Салю Українбанку виповнила селянська молодь обох полів та горстка інтелігенції. Прикро вразила приявних заборона „Заповіту“, що його рік-річно тут і всюди співали. Довшу промову, що підходила більш для інтелігенції, ніж для селянської молоді, виголосив голова Філії м-р В. Логуш. У святі взяло участь кілька селянських хорів, що завдяки своїм інтелігентним диригентам стояли на відповідній висоті. На перше місце вибився хор з Куропатник, що під управою с. Пастуха відспівав: „Ой три шляхи“, „Кант про Почаївську Матір“ та „Ой вербо“. Добре зарепрезентувався хор з Котова під проводом студ. теол. Щура. Хор цей відспівав: „Бурлаку“, „Учітеся“, „Возвеселися“ і наддаток „Шум“. Дальше йшов 3-голосовий дівочий хор Рідної Школи з Шибалина. В цім хорі були дівчата з різ-

них частин нашого краю: з Гуцульщини, з Лемківщини, з Поділля і навіть з Волині та Полісся. Матеріял голосовий добрий. Хор цей відспівав низку коротших пісень, між іншими: „Садок вишневий" та „Горе тій чайці". Муж. хор із Саранчук відспівав „Думи мої", а квартет того хору: „Засвіло сонце". Ця остання річ випала бліло, бо це річ боєва, що вимагала сили тону, і на квартет ніяк не надається. Виступав ще хор з Козівки („Поховали") та мандолінова орхестра із Саранчук, що відіграла вязанку пісень. Декламації стояли нижче критики. Це прогріх аранжерів свята, що аби заповнити програму, пускають на сцену усіх, хто тільки зголоситься. Жаль, що Бережанщина не використає бодай роковин Шевченка, щоб виступити однозгідно та віддати честь Пророкові, як годиться великій нації. Тут стільки гуртків, скільки Шевченківських свят, а ні одного з них на гідній висоті. Досі вже були 4 такі свята. Чи це доцільне?

Просвітна анкета. Дня 5. IV. ц. р. відбулася в Бережанах просвітна анкета, присвячена ювілеєві Т-ва „Просвіта", та обовязкам членів і читалень, звязаних з тим ювилеєм. На анкету прибуло 160 делегатів, що заступали 39 читалень. Між присутніми було всього двох інтелігентів. Відповідний реферат виголосив службовик Філії М. Карач. Потім вивязалася річева дискусія, яку започаткував І. Федечко, дел. читальні в Бишках. Порушив він кілька актуальних справ, між іншими справу масового членства у Просвіті та будови Народнього Дому в Бережанах. Дальше промовляв Петро Кобрин (Козівка). Говорив він про потребу повіт. гардероби, про читальняні бібліотеки, про масове членство, до якого він у Козівці приєднав 171 членів, між якими є і старці. Забирали ще голос Пришляк з Бережан, Поплавський з Зульки та урядовець Філії Шмуговський. Анкетою, що відбулася в атмосфері спокою та річевости, проводив ем. учит. В. Цалинюк.

ЗАЛІЩИКИ.

Загальні Збори філії Т-ва „Просвіта" в Заліщиках що відбулися дня 28. березня п. р. в салі „Народнього Дому", кидають жмут світла на розвиток освітнього життя на заліщицькій землі. Збори відбулися під проводом голови філії д-ра Р. Стефановича, який у свому звіті ствердив більше зацікавлення читалень освітньо-виховними справами у звітовому році, як у попередніх роках. Доказом цього є зріст читальняних бібліотек на 3891 томів. Яскраво впадає в очі поважне число нових членів читалень (4081) та членів М. Т-ва „Просвіта" у Львові. Під цим оглядом на першому місці стоїть село Добрівляни, що дало М. Т-ву 110 членів. Читальні уладили 82 національних свят та 321 ріжних імпрез; сама філія уладила 4 повітові нац. свята. Три читальні відсвяткували 40-літній ювилей свого існування. Кілька читалень дало поважну підмогу на утримання дитячих садків, яких було 8 в окрузі філії. Відпоручники філії відбули 92 поїздки по читальнях, 3 повітові і 4 районові анкети. В більшости читалень відбувалося правильне голосне читання, а деяких, краще зорганізованих читальнях, повстали самоосвітні гуртки. В окрузі філії є 25 читалень, з яких 20 мають власні доми. Чотири читальні почали цього року будову власних домів і є надія, що цього літа повстане ще 4 читальняні доми — отже всіх разом буде 24. В окрузі філії мають 3 читальні власні орхестри, 10 читалень хорові гуртки. На зборах вирішено, що членами Виділу читальні можуть бути тільки члени Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові, які, як зразкові і здисципліновані члени освітної організації, мають служити живим прикладом для загалу. На Зборах постановлено теж рішуче домагатися, щоб усі, навіть найслабші читальні доповнили свої бібліотеки до 500 томів. Під організаційним оглядом багато читалень сповнило совісно свої зобовязання супроти М. Т-ва „Просвіта". До 1937 року майже всі читальні цілої округи мали довги у Матірному Т-ві. У звітовому році 19 читалень сплатило всі довги і є надія, що й решта читалень сплатить в найкоротшому часі свої зобовязання і заліщицька округа зачне у ювилейному році нормальну освітньо-виховну працю. У склад нового Виділу філії увійшли з малими змінами Виділові з попереднього року з д-ром Стефановичем як головою філії. Є надія, що новий Виділ скріплений силами нових членів, доведе розвиток читалень до такого рівня, що вони сміло зможуть назватися школою виховання народу.

Загальні Збори „Української Каси" відбулися 14. березня ц. р. в салі „Народнього Дому" під проводом заступника голови Надзірної Ради д-ра Р. Стефановича при участи 111 членів, представників 16-ти громад судового повіту Заліщики. При відкритті Зборів присутні встали з місць та одноцільним мовчанням вшанували память перших кооператорів галицької землі о. митрата Тита Войнаровського та Миколи Заячківського, як теж і померших членів „Української Каси". Поза формальними точками варта слід відмітити звіти з ревізії РСУК, дирекції з діяльности за 1937 р. та Провірної Комісії. По річевій дискусії Провірна Комісія ствердила на основі провірок, що рахунки, книги, біланс із прилогами та діловодство ведені правильно. Підкреслила доцільну господарку грошем та розумну і дбайливу адміністрацію і на цій основі збори одноголосно уділили дирекції та Надзірній Раді абсолюторію. З надвишки 2560.57 зол. призначили Загальні Збори 800 зол. на ріжні народні цілі. Одночасно вирішили учасники Зборів віднестися до РСУК у справі створення стипендій ім. бл. п. д-ра Володимира Охримовича, основника „Української Каси" в Заліщиках, для незаможних кандидатів на спеціяльні студії з ділянки банкового, кооперативного, скарбового і податкового права під умовиною, що виділені стипендією кандидати зобовяжуться працювати у правному відділі РСУК у Львові. На цю ціль призначила дирекція наразі 100 зол. Сенатор Бараник пояснив у приступний спосіб біланс та виказав наглядно розвиток „Української Каси", яка після девальвації — так сказатиб — повстала з нічого і стала поважною кредитовою установою, яка мала в 1937 р. близько чверть міліона зол. обороту. Через постійний зріст і розвиток цієї установи починають набирати до неї довіря широкі верстви нашого громадянства і складають у ній свої ощадности. Але це явище покищо не масове, бо на близько 28.000 населення є тільки одиниці, що складають свої ощадности в „Українській Касі". На жаль ще й тепер багато таких, що „зберігають" свої капітали у „старій скрині". Це вони роблять не тільки на власну шкоду, але й на шкоду нації, яка моглаб цими нерозумно захованими капіталами розбудувати власний промисл та зменшити нужду серед нашого малоземельного населення. З метою поборювати цю аномалію заангажувала Дирекція на доручення Р.С.У.К. досвідного організатора, який зачне свою пропагандивну працю вже в квітні ц. р. Під кінець зборів поставив сен. Бараник такий внесок: „Загальні Збори „Української Каси", кооп. з обмеженою відповідальністю у Заліщиках заявляють своє привязання до греко-католицької Церкви та передають Ексцеленції Митрополитові Кир Андреєві вислови найглибшої пошани." Збори ухвалили цей внесок через акламацію. Збори закінчилися відспіванням національного гимну.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Спортові новинки.

Склад України на метч із Ресовією. На метчі з Ресовією виступить дружина чорно-червоних у дещо зміненому складі, а саме: Босий, Воробець, Вітка. — Романець, Гошовський, Даців. — Магоцький, Тихолїз, Сирегота, Міхльош, Богурат. Метч як відомо, відбудеться в неділю 10. ц.м. на грищі Погоні в год. 11.30 передполуднем. В год. 9.30 відбудеться передметч Україна І Б — Граніт.

Зоря — Лехія І Б. Товариський метч цих дружин відбудеться в неділю 10. ц. м. в год. 4. попол. на грищі 40 п. п. (Погулянка). В год. 2. попол. відбудеться передметч **Зоря (юніори) — Стадіон.**

Степ — Ютшня. Тов. метч цих дружин відбудеться 10. ц. м. в год. 12 попол. на грищі 40 п. п. (Клепарів).

Українські футбольні дружини грають цієї неділі мистецькі метчі на всіх фронтах, а саме: Сян грає в Перемишлі з Гагіборем, самбірський Дністер грає в Бориславі з тамошнім Стшельцем, Пролом грає у Станиславові зі Стшельцем-Броншів. Усі три метчі за мистецтво А-класи. У Мостиськах грає тамошня Скала з Полонією (Перемишль) за мистецтво Б-класи.

Перший весняний виступ здолбунівського Гарту. Ще 27. м. м. почав Гарт весняний футбольний сезон товариським метчом з тамошнім А-класовим К. П. В. До цих змагань виступив Гарт у відмолодженому складі: Семенюк V — Якубчик III (Семенюк II), Михалюк II — Семенюк III, Семенюк IV, Михалюк I — Семенюк I, Якубчик I, Соттис, Семенюк II (Пащенко), Якубчик II. Змагання виграла дружина КПВ 3:1. До перерви стан був 1:1, при чому перші ворота здобув Гарт зі стрілу Семенюка II. Вислід Гарту д. добрий, коли зважимо, що Ц-класова дружина змагалася з А-класовою. Відмолоджена дружина Гарту заповідається на будуче якнайкраще і можна сподіватися, що здобуде цього року мистецтво своєї класи.

Гаківковий Союз ПЗГЛ покарав Краковію 100 зол. кари за те, що вона не розіграла мистецького метчу з Україною.

Русь (Хуст) перемагає. Русь із Хусту грала минулої неділі товариський метч із БМШК-Берегів і перемогла 4:1 (1:1). У Руси добре грали: Петенко й Дан у залозі та Л. Фішк та Поп у нападі. Ужгородська Русь грає в неділю 10. п. м. мистецький метч з УАЦ-ом Ужгород.

Шахи.

З турніру за мистецтво Львова

У задимленій атмосфері клюбу б. військових [illegible] тепер постійно дух війни. Молодші ведуть двобої на [illegible] хівниці, старші змагаються при бріджу. Час до часу приступить до шахістів котрийсь зі старших. Усусусів [illegible] згадає, як то він у своїй молодости грав у шахи в [illegible]пах — теж у задимленій атмосфері.

Мистецтво вирішать між собою два старі суперники з Т. У. Ш-у Попель і Романишин. Більші вигляди має Попель, бо Романишин утратив ½ п. з Морозом. З молодших грачів незле заповідається Лозинський.

Іншим бракує турнієвої рутини і тому не можуть виказати по перших партіях дійсної кляси у грі.

Стан турніру по перших розгривках: Веде Романишин 3½ п., Мороз, Лозинський, Данів по 2½ п., Попель, Івельо по 2 п., Кордуба, Опалинський по 1 п., Витвицький 0 п., Прийма, Тукевич і Петрушевич без гри.

Нові книжки і журнали.

КНИЖКИ.

Осип Луквицький: НОВІТНЄ КРІПАЦТВО. Земельна справа на Радянській Україні. Книгозбірня Католицької Акції. Ч. 2. Видавництво ГІКА. Львів, 1938. 16-ка, стор. 56.

Олександер Лотоцький: НА РІКАХ ВАВИЛОНСЬКИХ. Збірник статтей. Накладом Видавничої Кооперативи „Хортиця". Львів, 1938. 8-ка, стор. 192.

Гринько Бобяк: ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ. Накладом м-ра фармації Ольги Бобяківни. Бережани, 1938. 8-ка, стор. 16.

Р. Богданович: КЕМАЛЬ АТАТЮРК. Диктатор Туреччини. Видавництво „Дешева Книжка". Львів, 1938. 16-ка, стор. 32.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ: НА ЩО ТЕРПІННЯ в СВІТІ? Бібліотека релігійної освіти. Ч. 20. Жовква, 1938. 16-ка, стор. 32.

В. Городиловський: З ТЕМРЯВИ ДО СВІТЛА. Оповідання на сектарсько-комуністичнім тлі. Католицька Читання. Ч. 12—13. Видавництво ОО. Василіян. Жовква, 1938. 16-ка, стор. 48.

Степан Перський: ПІД ЮВІЛЕЙ „ПРОСВІТИ". (Думки з нагоди 70-ліття існування Матери українських товариств"). Накладом Видавництва „Українська Преса". Львів, 1938. 16-ка, стор. 16.

М-р Богдан Казимира: СПРОБА СУСПІЛЬНОЇ ОБНОВИ. РАСИЗМ ДЕГРЕЛЯ. (Відбитка з Дзвонів). Львів, 1937.

М-р Олександер Буць: ХРЕСТ НА УКРАЇНІ. (У 950-ліття Володимирового хрещення України). Християнська Книжка. Ч. 5. Видавнича Кооператива [illegible]. Львів, 1938. 16-ка, ст. 32.

о. Осип Лещук: ВИШКІЛ КАНДИДАТІВ МАРІЙСЬКИХ ДРУЖИН. Бібліотека Марійських Товариств Ч. 4. Накладом Марійського Товариства Молоді. Львів, 1937. 16-ка, ст. 78.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО МИЗЕЮ за 1937 [illegible]. Видання Союзу Прихильників Національного Музею. Зміст. Звіт з діяльности Національного Музею за [illegible] — Вистава людового мистецтва. — Памяті Дирекції Національного Музею. — Причинок до історії [illegible] посаження катедри св. Юра у Львові. — Віра [illegible] Спроба систематизації ручних різьблених хрестів [illegible] —XIX. вв.

ПРОСВІТА. Місячник освіти, виховання [illegible]. Видає Т-во „Просвіта" у Львові. Ч. 7—12. Листопад-грудень, 1937.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА. Видає Т-во „Учительська Громада" у Львові. Рік XX. Ч. 1—6. 1938. [illegible] Від Редакції. — Омелян Терлецький: У 30-ліття „Учительської Громади". — Григорій Микетей: У [illegible] яви „Української Школи". — Резолюції Заг. Зборів „Уч. Г-ди" з 1. І. 1938. — Петро Мечник: [illegible] послугах школи. — Мирон Федусевич: Важні [illegible] зох. — Українські лектури для гімназій і [illegible] Маркіян Терлецький: Українське приватне шкільництво. — Д-р Евген Грицак: Великий [illegible] громадянин. — Рецензії. — Григорій Микетей: [illegible] Заг. Зібрання Т-ва „Учительська Громада". — [illegible] лення рахунків Т-ва „Уч. Г-ди". — Микола [illegible]ник: Заг. Зібрання Краєвої Секції вчителів [illegible] середніх шкіл. — Тим, що від нас відійшли.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та [illegible]лях і питанням суспільної опіки. Рік І. Ч. 1. [illegible] 1938. Львів. Зміст: Від Видавництва. — о. Ю. [illegible] Релігійне виховання в дошкіллях. — Ст. [illegible] світ. — С. Коржинський: Здоровля дітей дошкільного віку. — З нашої практики. — Загальний [illegible] березень. — Хроніка.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 3. Березень 1938. [illegible] На окраю днів. — В. Тотомянц: Ф. В. [illegible] (60-ті роковини смерти). — І. Витанович: [illegible] 30-ліття кооперативно-літературної праці. — [illegible] Кметі в „Підкарпатській Руси". — І. [illegible] справи нашої кредитової кооперації. — [illegible] Господарська хроніка.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК. Орган Лікарської Секції Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Виходить раз на 2 місяці [illegible]

Ч. 1. Львів, 1938. Зміст: Н. Лукіянович: Випадок родинної появи розсіяної склерози. — О. Кобизська: Причинок до бактеріольогічних дослідів на мигдаликах, особливо при шкарлятині. — Я. Малис: Септична флегмона переміжжя. — М. Прокопів: Цистаденом борлакової залози. — Хроніка сходин У. Л. Т. — М. Рудницький: Спомини із студій в Больонії. — З медичної преси. — Новинки.

СІВАЧ. Місячник, присвячений проповіди і катехизі. Рік III. Ч. 4. (20). Зміст: о. В. Попадюк: Шеста реколекційна наука. — о. М. Мриглод: Проповідь на Благовіщення Пр. Д. М. — о. Вол. Рабій: Проповідь на Вел. Пятницю. — о. П. Мриглод: Проповідь на Світлий Второк. — о. П. Дзедзик: Катехизи для II. кл. всел. шк. на квітень. — о. Севастіян Зубрицький: Проповідь на 900-літній ювілей проголошення Пр. Д. Царицею України (док.). — о. Вол. Рабій: Короткі катехизи для приготування дітей до I. св. Сповіди і Причастя (Продовж.). — о. В. Попадюк: Перша наука в честь Пр. Д. М. на міс. травень. — Друга станова наука для молодців. — о. П. Дзедзик: Христова Церква в обороні прав робітництва (док.). — Апольогетичний куток. — Рецензії. — Бібліографія.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 6. Березень, 1938. Львів. Зміст: Весняний плян праці кружків Р. Ш. — Д-р М. Пушкар: Осип Юрій Федькович (Фейлетон). — Будова дому Р. Шк. в Тернополі. — За доцільне поставлення бібліотечної справи в Рідній Школі. — Д-р П. Біланюк: Батьки та їх діти (док.). — Зворот позичкових грамот. — Загальні Збори Кооп. „Рідна Школа". — Педагогічна вистава. — Посмертні згадки. — З життя Р. Ш. — Ріжні вісти.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Рік XI. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 18. (178). Квітень, 1938. Львів.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік XIV. Ч. 12. (612). Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 10. IV. год. 3.30 попол. „Доносос Тошка". год. 7.30 „Роз-Марі".

Понеділок 11. IV. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Ріжнородностей:

Неділя 10. IV. год. 3.30 попол. „Ми були молодші" (для молоді недозволене); год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало".

Понеділок 11. IV. год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

РОЖНЯТІВ:
10. IV. Процес Мері Деген.
11. IV. Лісова Пісня.
12. IV. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовсько і

ЧОРТКІВ:
10. IV. Пісня Бескиду.
11. IV. Маруся Богуславка.
12. IV. Гетьман Полуботок.
13. IV. Мазепа.

ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Пісня Бескиду.
15. IV. Подружній метч.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „В 4 очі" з Дол. дель Ріо, й. Шільдкраут.

АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Еррол Флин, Джоан Бльондель).

БАЛТИК: „Королівський вязень".

ВАНДА: „Належу до тебе"; „Лазурі і клоаки".

ҐРАЖИНА: „Душа" („Почмайстрова дочка").

ЕВРОПА: „Перли корони" (Шаша Ґітрі).

КАСИНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).

КОПЕРНИК: „Сліпий заулок" із Сильвією Сідней.

МАРУСИНЬКА: „Таємне проміння", „Сміттєвий дім".

МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.

МІРАЖ: „Йошіварa".

МУЗА: „Коли ти залюблена". —

ПАКС: „Голгофта" пасійна фільма.

ПАЛЯС: „Світла бульварів".

РАЙ: „Вірна Рівієри" з Ериною Зак.

РІЯЛЬТО: „Несподівана година".

СВІТ: „Обвинувачена"; „2.100 потіх".

СТИЛЬВЕ: „Гарені" і ревія.

ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Ґалиґад".

УТІХА: „Таємний стріл" і ревія.

ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН: (вл. Марійська 5). „Югославія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7): „Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 10. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.15 Весняні праці в пасіці; 8.30 Перед половинним сезоном; 8.40 Россіні „Облога Коринту" пл.; 8.50 Роля господині на селі; коло год. 10.30 після богослуження „З давньої музики" пл.; 11.30 Трансм. зі школи праці в Тешині; 12.03 Симф. поранок, орх., форт., вальдгорн; 13.00 День театр. режисера; 13.30 Музика, спів; 14.15 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; 15.45 Для дітей: Врятований підвечірок; 16.05 Твори Мавр. Мошковського, два форт., дві скрипки, спів; 16.45 Амер — понура тінь Сагари; 17.00 На далеких морях, муз.-словна авд., 17.50 Хвилина бюра студій; 18.00 Рел. музика, спів; 19.00 Театр Уяви; 19.30 Великопістні легенди та співи; 19.50 Музика з пл.; 20.00 Весна у пісні, сопран, тенор; 20.35 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 Оповідання про Бетовена: Симфонія радости (X. д-моль оп. 125); 22.50 Ост. вістки; 23.00 Популярна музика з пл.

Понеділок, 11. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: Фрагм. з „Пана Тадея", Монюшко: Фантазія з „Гальки" гр. пл.; 11.40 Як учаться челядники та терминатори; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Камер. музика з пл.; 14.20 Популярна музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Розр. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 На шляху 150 тисяч Вольт з Мосціц до Страховичі; 17.15 Форт., скрипка; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Бізет „Арлезіянка" суїта, пл.; 18.35 Новобранці з острова Парос (фрагм. із опов. А. Ковальської); 18.55 Програма на завтра; 19.30 Фінансові відносини в подружжі; 20.00 Орх., пісеньки, баритон; у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.40 Поетичні новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Колискові пісні, сопран, форт.

Вівторок, 12. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Перед святами, 11.40 Лістові твори з пл., 12.03 Полуднева авдиція, 13.45 Вагнер із пл., 14.55 Біржа, 15.00 Фрагм. із „Хору століть", Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Оповідання про Ісуса, 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Фантазії з опер, 17.00, 20.00 Актуальна гутірка, 17.10 Дравник — міто везирів, 17.30 Любимці радія: спів, орх., 18.00 Пірат, 18.10 Спорти, 18.20 „Нові поети — українські лавреати в українській мові" вит. д-р Ю. Пеленський, 18.30 Концерт у вик. віол. квартету, 18.50 У Дністровім ярі, 19.00 Спорт, 19.05 Програма на завтра, 19.10 Літер. вечір присв. Ростворовському; 19.40 Скр. речиталь у вик. Ванд. Кохановського, 20.10 „Стара казка" оп. В. Желенського; в перерві коло год. 20.45 і 21.30 Веч. денник, Актуальна гутірка 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 13. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 З оперової музики, пл.; 14.20 Популярна музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із „Хору століть", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.45 „У батьківщині білого котига" гутірка для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Поморські нар. пісні, хор, капеля, сол.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Відчит: Кожний поляк родиться вояком; 17.15 Популярна камер. музика у вик. боят. квартету; 17.50 Військова служба колись і сьогодні; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Е. Д' Альбер: „Низини" фантазія з пл.; 18.20 „Світло" містерія А. Рибіцького; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Св. Францішок розмовляє зі султаном" фрагм. із пов. С. Коссак; 19.20 Спів (контральт) у супр. форт.; 19.35 Право читача та право письменника; 20.00 Віденські клясики в орх. фантазіях, муз. авд. у вик. орх.; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Г. Штомки (форт.); 21.45 Великопістна гутірка; 22.00 Релігійна музика; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Популярна музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 10. квітня 1938.

БЕЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні, танки й мельодії; БУДАПЕШТ 15.45 Форт., 16.50 Циг. музика, 19.55 Спів, 21.40 Скрипка; ВІДЕНЬ 13.00 Фільг. концерт, 15.00 Розр. музика; у перерві плебісцитові репортажі; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00, 19.00 Концерт орх., сол.; КОШИЦІ 18.00 Скеч. Концерт, 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 22.10 Розр. мельодії, 21.00 Розр. концерт; ПРАГА 15.30 Гендлеві твори, 17.05 Хор, 17.50 18.00 Церк. музика, 19.15 Орх концерт; РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 18.45 20.15 Пісні, 19.00 Сценка, 20.30 21.00 22.00 „Діточа круціята" орат. Фора; РИМ 17.00 18.00 Інстр.-вок. концерт, 19.45 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Лістя романи" оп. Кошгія; СОФІЯ 20.00 Спів; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 „Джоконда" оп. Понкієлія.

Понеділок, 11. квітня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Веселі мельодії, 19.45 Веч. гоміц, 20.00 21.00 Розр. музика; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Чорні фіялки" опера на осн. Шопена; БУДАПЕШТ 19.15 20.00 Нар. пісні, 20.10 21.00 Орх. концерт, 22.15 Квінтет; ВІДЕНЬ 11.25 Нір музика, 15.30 Концерт солістів, 19.10 Нар. австр. мельодії; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Смерть історика д-ра А. Копистинського, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Три грації" оп. Лєгара; РАДІО ПАРІ 18.15 Спів, 19.00 20.15 Пісні, 19.15 Скрипка, 20.30 21.00 22.00 „Леонтина" муз. ком. Маріота; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Сценки, 21.40 Форт., 22.25 Танк. музика, СОФІЯ 17.05 Популярна музика.

Вівторок, 12. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00, 19.10 Розр. музика, 21.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні. **БУДАПЕШТ 12.05 Форт речіталь Любки Колесси.** (Обм. мад.-болг. концерт), 13.00 Циг. музика, 18.05 Клярнет. 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Німфи" оп. Польдінія", ВІДЕНЬ 10.30 Нар. мельодії, 20.00, 21.15 Оп. музика, 22.20 Легка й танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів, КОШИЦІ 14.00, 8.45 Вістки, 18.00 Пєса, КЕНІҐСБЕРҐ 20.00, 21.00 „Моніка" оп. Досталя; МІЛЯНО 16.40 Для дітей, 17.15 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Клеопатра" оп. Ля Роза Пародія, ПРАГА 15.15 Скрипка, 15.30 Форт. твори Дебісія, 18.20 Солісти, 20.55, 21.00 Орх. концерт, скрипка, Голяндська музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Форт., 20.15, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Наступ на млин" (на осн. Золя), 22.15 Камеральна музика; РИМ 16.00 Інстр.-вок. концерт, 22.00 Камер. музика, форт. СОФІЯ 20.00 Спів 20.45 Російські романси.

Середа, 13. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оперетові мельодії, 20.30 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 18.30 Орх. концерт, 17.00 Скрипка, 18.05 19.00 Циг. музика, 21.15 22.00 Симф. орх., солісти; ВІДЕНЬ 11.25 Нар. музика, 15.30 Великодне оповідання для дітей, 19.10 Стирійські нар. мельодії, 20.00 21.00 Віденські мельодії, сопр., тенор, 22.00 Розр. концерт, муз., спів; МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія; ПРАГА 19.25 „Табор" симф. поема Сметани; РАДІО ПАРІ 18.00 20.30 В'ол., 18.05 Пісні, 21.00 22.00 „На паризькій хвилі" вес. розр. програма; РИМ 17.15 Розр. музика, 19.40 Концерт, 21.00 22.00 23.00 „Турандот" оп. Пучінія; СОФІЯ 19.15 20.00 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россінія.

БІРЖА.

Львів 9 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·77 89·10, Доляри американські 5·30·50, 528·00 Доляри канад. 5·28·00—5·25·50. Фльорени гол. 294·95—293·0, Франки фр. 16·57—16·07, Франки швайцарські 122·15—121·35, Фунти англ. 26·44—26·28, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч 13·10—13·50 Кор. дан. 118·00—117·15 Кор. норв. 132·83—131·85 Корони шв. 136·39—135·40, Ліри італ. 24·10—23·10, Марки фінлянд. 11·70—11·25, Марки нім. 104·00 — 103·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 114·0

Акції.

Банк Польський 112·50 Цукор. 35·00, Вугіль 30·50, 28·25, Ліпльпоп 70·50. Можеїв 13·00, Островець 55·00, Стараховичі 38·25, 37·00, Габербуш 44·00.

Папери

4 % пров. внутр. 65·50, 65·25, 3 % інв. 1 ем. 81·00 серія непот. 3 % інв. 2 ем. 79·00 серія непот. 5 % конверс. 69·50 прем. дол. 41·25, 4 % консол. 66·0

Тенденція неоностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 9. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·55	зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·67	зол.
молоко	18—19	сот.
(яйця копа)	3·00	зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛІ TWN моделі 1938, мотоциклети вільні від податку і права їзди без педалів продає Міхальський, Львів, Фредра 7. На відповідь залучити марку. 687 4-5

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65—, алюміном 90.—, в залізах, блиннами тощо — РЕНТЦІНЕР, Легіонів 37. 782 2-4

БРОШУРУ „ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ" дістати можна у книгарні Шевченка Львів, Ринок та у Грималя Бобала Бережани. Ціна 50, поштою 65, порučено 95 сотиків по надісланню готівки. Книгарням, товариствам знижка. 732 4-5

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ, до прикрас, щеплені бузки (бози) і морелі продає Садівничо-Городнича Секція при М. Т. Р. — Львів, Коперника 20, І. 777 2-2

ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ в небувалім виборі 17.75, шапкі, райтузки 1.90 та все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 1-4

„УНІВЕРСУМ" комісова крамниця, Пасаж Міколяша, приймає в комис і продає мужеську, жіночу гардеробу, лиси, тхорі і т. п. 795 1-4

МЕШКАННЯ

ДЕРЖАВНИЙ урядовець шукає від 1. червня 2 або 3-кімнатного мешкання з комфортом на 1. поверсі. Околиця горішнього Личакова. Зголошення до Адм. під „Урядовець". 789 1-1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черезві, паркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИЛА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 45-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайноха 1. 674 5-10

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 753 2-2

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

УВАГА! Вже вернулася з паризької кравецької Академії першорядна сила і виконує фасони за найновішими паризькими моделями по приступних цінах. **Сальон жіночого кравецтва** Клоса Івана, Львів, Академічна 24, І. п. Тел. 205-99. 734 3-6

ГОДИННИКАРСЬКА робітня Розенмана, Зиблікевича 19 направляє прецизійно ріжного роду годинники по найнижчих цінах. Купую золото і срібло. 736 1-4

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678 7-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

Завед. техн. **ДЕНТИСТИЧНЕ**

І. Браневський

ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 18.
(над крамницею Муселовича).
Телеф. 237-53. Низькі ціни.
ПОРЦЕЛЯНОВІ КОРОНИ.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Подаємо до відома наших Вельмишановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужескі та жіночі одяги вже є на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду, огляд матерій, виробів та десенів. 7-15

Найгарніші гликянські килими власного виробу
поручає фабричний склад
СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (ріг Костюшки)
Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісн. папери.
Спеціяльність фірми: півгобелінові портієри, капи на ліжка і столи.

Ф-ма „Magasin Parisien" **А. БРІКНЕР** Львів, Льва Сапіги 69. поручає панчохи, рукавички, скарпитки, торбинки, парасолі, краватки та білля мужеське і жіноче в першорядних ґатунках по найнижчих цінах. 1—6

Косметичний Інститут і Лябораторія
Д-ра О. ТУШНИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.
УСУВАЄ: аномалії цери, зроговачіння, пігменту, волосся, бльони, дзьоби по віспі і плями. Масажі. Тривале усування морщин, жилляків і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння ніг катафорезою. Опалі рум'янці підшкірним запусканням краски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

ФРИЗ-МАКОЛЬОНАРА
ФРИЗ-МАКОЛЬОНАРА

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти
ҐОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

Й. Гехт
Львів
Городецька 57
тел. 233-31
Фабричний склад інструментів дутих, смичкових, струнних, джез-бендових, саксофонів, акордеонів (гармоній) фортепіян., патефонів, українських плит і роверів.
Ціни фабричні.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО".

Повідомляю Шановних Клієнтів, що я вернувся зі спеціяльного КУРСУ ВІДЕНСЬКОГО І АНГЛІЙСЬКОГО КРОЮ та поручаю на весняний сезон убрання, загортки, військові мундури, жіночі костюми і також реверенди для Всечеснішого Духовенства з власних і припоручених матеріялів. — Ціни приступні!
Павло Андрус
ЛЬВІВ, УЛ. НА СКАЛЦІ 5.
(бічна Зиблікевича) тел.: 237-32

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 1-0

Володимир Тріска
Робітня жіночих костюмів і плащів.
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 3, ІІ. М. 4.
Виконує солідно і дешево.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтриваліших ґатунків і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** віддавна відома фірма ЗІХЕР і КОРКЕС Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 3—10

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки
В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі.

ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
поручає найновіші моделі корсетів і натрудників. Точно до міри. Ціни низькі. Й. СУНІК, Боїмів 20.

ЩОБИ НА СВЯТА ПЕЧИВО ВДАЛОСЯ
треба закупити в крамницях
Народної Торговлі
муку, цукор, масло, дріжджі — мід, ма... грибів, оріхи — родзинки, мигдали, гво... дини, какао — дактилі, ванілію, помаранчі, цитрини, цикату — андрути, струдлеве тісто, порошки й олійки — мармеляду, повидла, соки, сушені овочі — каву, чай, коляду, рум, коняк, вино.

ЄДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ФІЛЬМОВЕ ПІДПРИЄМСТВО
„ФОТОФІЛЬМ"
накручує на замовлення фільми рекламові, краєзнавчі, репортажі, зі свят, імпрез, з'їздів, родинні і т. д.
висвітлює на бажання фільми власної продукції на зібраннях, на окремих показах у товариствах, клюбах, школах.
Інформації та проспекти на бажання.

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, ліноле... капи і намітки, в найбільшім виборі
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 29, в подвір'ю, тел. 286-...

Жадайте тільки муштарду
„МІКА"
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 3—10

КІР
Львів, Усійського 8
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ХТО!!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніших
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 19
Філія ГАЛИЦЬКА 16
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ДУРНО гарний дарунок.

Навіть мурин ...
МИЛО
ВАШЕ ОЧК...
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ Р...

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні, і приват. кореспонденції	зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. ...
Остання сторінка 1/2	зол. ...
Остання сторінка 1/4	зол. ...
Остання сторінка 1/8	зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ...